

4๙๕.๑182

๕322๗

ร.1

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย

ของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3

ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู

๒๕ พ.ค. 2540

ปริญญานิพนธ์

ของ

รัชดา ชำครุธ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

กุมภาพันธ์ 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๖ ๖๖

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย
 ของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3
 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ

ของ

รัชดา ชำครุธ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

กุมภาพันธ์ 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย กำหนดให้กลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มควบคุม จำนวน 40 คน สอนตามคู่มือครู

เวลาที่ใช้ในการทดลอง 16 คาบ คาบละ 50 นาที ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าสถิติ $t - test$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF THE DRAMATIC ARTS COLLEGE THIRD YEAR OF THE
PRELIMINARY COURSE STUDENTS' ACHIEVEMENT AND INTEREST IN THAI
THROUGH THE PROGRAMMED INSTRUCTION AND THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT

BY

RATCHADA KHAMKRUT

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

February 1997

The purpose of this study was to compare Third Year of the Preliminary Course Dramatic Arts College student's achievement and interest in Thai through the programmed instruction and the teacher's manual.

The sample used in this study was 80 Third Year (Dramatic Arts College) students in the first semester of the 1996 academic year at Dramatic Arts College, Bangkok. This sample was randomized and divided into experimental and control groups with 40 students in each. Both groups were taught for sixteen 50 minutes' period. The randomized control groups; pretest - posttest design was used in the experiment.

The instruments were Thai Achievement and Interest test constructed by a researcher. The t - test was used to analyze the data.

The results of the study indicated that :-

1. The achievement towards Thai between the experimental groups and the control groups was significantly different at the .01 level.

2. The interest towards Thai between the experimental groups and the control groups was significantly different at the .01 level.

3. The achievement towards Thai of both experimental and control groups before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

4. The interest towards Thai between the two groups, before and after the experiment was significantly different at the .01 level.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้นี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(อาจารย์พิเศษ กมลเวชช)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(อาจารย์พิเศษ กมลเวชช)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีขันหมาก)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 24 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความรู้ ความเมตตา และความปรารถนาดีของท่านอาจารย์พิศศรี กมลเวชช รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีจันทร์หมาก ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำช่วยเหลือปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวณีย์ ลีขาบัณฑิตย์ ดร. บังอร พานทอง อาจารย์ขจรศรี ขาดิกานนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยตรวจสอบปริญญานิพนธ์ และความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่าย อาจารย์ รัตวี ยลปราโมทย์ อาจารย์วารี ไตรเพิ่ม อาจารย์อรรชนี จันทมาลา และคณาจารย์ทุกท่าน

ขอขอบคุณ อาจารย์กฤษณา กลิ่นทอง ที่กรุณาสละเวลาอย่างมากในการช่วยเหลือแนะนำ และเป็นกำลังใจ จนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท เอกการมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2537 นางสาวแพรวณา คุณาชล นางสาวอัญชลี คุณาชล นางสาววัลย์ ธิบดี ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกคน

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่รัตนา รัตนประทีป คุณสมยศ ชำครุฑ ที่ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทำปริญญานิพนธ์ตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครู-อาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา

รัชดา ชำครุฑ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน	26
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ	31
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	32
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	34
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	34
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	35
ดำเนินการทดลองและรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	54
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	54
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	54
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	55
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	70
ประวัติย่อของผู้วิจัย	166

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง	39
2	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	48
3	เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	49
4	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียน กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง	50
5	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียน กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	51
6	เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียน กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง	52
7	เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียน กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	53
8	แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย	72
9	ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถาม วัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย	73
10	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย เปรียบเทียบ ระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	74
11	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย เปรียบเทียบ ระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม	75

12	คะแนนวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง คะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง	76
15	คะแนนวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง คะแนนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม	77

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำรัสถึงคุณค่า และความสำคัญของภาษาไทยว่า "ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องมือสื่อสารแสดงความรู้สึกนึกคิดของชนทั่วโลกแล้ว ยังเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรม อารยธรรม และเอกลักษณ์ประจำชาติอีกด้วย ไทยเป็นอารยประเทศ ซึ่งมีชนบะเพณี ศิลปกรรม วรรณคดีและภาษา เจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาล เราผู้เป็นอนุชนจึงควรภูมิใจช่วยกันผดุงรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่บรรพบุรุษได้อุตสาหะสร้างสรรค์ขึ้นไว้ให้เจริญสืบไป" (ผะอบ โปะชะกะฤณะ. 2521 : 2) จากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาวัฒนธรรมเสริมทักษะการเรียนรู้การสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ กล่าวว่า "ครูควรที่จะคิดหาทางพัฒนา และส่งเสริมการสอนภาษาไทยให้เป็นที่น่าสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน สนับสนุนให้นักเรียนรัก การอ่านและรู้จักใช้ภาษาในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม อันเป็นประโยชน์ในการสร้างความคิดที่จะ พัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป" (2529 : 150) คนไทยจึงควรตระหนักและ เห็นคุณค่าว่าภาษาไทยมีความสำคัญยิ่ง ดังนั้น การถ่ายทอดและการสืบสานวัฒนธรรมทางภาษาเป็น สิ่งที่ครูทุกคนต้องเอาใจใส่และสรรสร้างการสอนให้มีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับใน หลักสูตร เกณฑ์การจบหลักสูตรทุกคนต้องสอบผ่าน และมีวิชาเลือกสำหรับผู้สนใจจะเสริม หรือ ฝึกทักษะด้านใดด้านหนึ่งเพิ่มเติมเป็นพิเศษ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ ภาษาได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพตามวัยและศักยภาพของตน สำหรับหลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนไว้ประการหนึ่งว่า ให้เห็นความสำคัญ ของภาษาไทยในฐานะที่เป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติ และเป็นปัจจัยในการสร้างเอกภาพ ของชาติ สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การเรียนการสอนเพื่อให้บริการจุด มุ่งหมายของหลักสูตร จำเป็นต้องเน้นการฝึกทักษะทางภาษาที่เพียงพอและต่อเนื่อง ฝึกให้ผู้เรียน

รู้จักคิด รู้จักสังเกตและใช้ภาษาอย่างถูกต้อง การเรียนรู้และการฝึกทักษะทางภาษาจึงมีความสำคัญยิ่งที่ครูภาษาไทยต้องเอาใจใส่ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร ต่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป กล่าวคือ เป็นการศึกษาวิชาชีพพิเศษด้านนาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ มุ่งให้ผู้เรียนฝึกฝนและพัฒนาทักษะให้มีความชำนาญเป็นพิเศษแต่เยาว์วัยและเป็นเวลานาน การจัดการศึกษาจึงจัดตั้งเป็นสถาบันเฉพาะและจัดวิชาชีพเข้าในหลักสูตร โดยกำหนดเวลาเรียนต่างกันตามระดับการศึกษาและความจำเป็นแห่งมาตรฐานวิชาชีพพิเศษนั้นๆ (แผนการศึกษาแห่งชาติ.

2535 : 5) วิทยาลัยนาฏศิลป์มีนโยบายมุ่งจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนาและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามทางนาฏศิลป์และดนตรีของชาติ (แผนพัฒนาการศึกษาศิลปวัฒนธรรม ระยะ 7. 2535 - 2539) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและนโยบายดังกล่าว การนำหลักสูตรมัธยมศึกษาไปใช้จึงต้องปรับให้เหมาะสม ในระดับมัศึกษานั้นวิทยาลัยนาฏศิลป์จัดหลักสูตรเป็น 2 ระดับ คือ ระดับนาฏศิลป์ขั้นต้นและระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง นาฏศิลป์ขั้นต้นคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนาฏศิลป์ชั้นกลาง คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรทั้ง 2 ระดับ จัดให้มีการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพควบคู่กันไป วิชาสามัญ คือ วิชาบังคับแกน วิชาบังคับเลือก และกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องเรียนให้ผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตรตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ สำหรับวิชาภาษาไทย จัดเป็นวิชาบังคับตามหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้นและนาฏศิลป์ชั้นกลางเช่นเดียวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป ส่วนวิชาชีพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นเป็นวิชาเลือกปฏิบัติศิลป์ที่นักเรียนเลือกเรียนตามความสามารถของตนเอง คือวิชานาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ นักเรียนต้องเรียนให้ผ่านเกณฑ์ควบคู่กับวิชาสามัญจึงจะจบหลักสูตร

การเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์นั้น นอกจากนักเรียนจะเรียนตามรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว วิทยาลัยฯ ยังจัดให้นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการแสดง เพื่อช่วยเสริมทักษะและเพิ่มพูนประสบการณ์ทางวิชาชีพ การปฏิบัติกิจกรรมการแสดงดังกล่าว จำเป็นต้องใช้เวลาทั้งในการเตรียมการ การฝึกซ้อม และการแสดง เป็นเหตุที่ต้องใช้เวลาคาบเกี่ยวกับรายวิชาอื่น เกิดปัญหาตามมา คือ นักเรียนที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมการแสดงนั้นเรียนไม่ครบตามหลักสูตร ขาดความเข้าใจในเนื้อหาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาทักษะ จำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝน ทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

วิชาหลักภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการศึกษาระเบียบแบบแผนของภาษาที่กำหนดขึ้นให้คนที่ใช้ภาษาเดียวกันใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตรงกัน หากไม่มีหลักเกณฑ์ของภาษาทุกคนจะใช้ภาษาอย่างไม่มีระเบียบ ผลก็คือความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อสารจะลดน้อยลง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กำหนดจุดประสงค์ของวิชาบังคับภาษาไทยกล่าวไว้ในข้อ 4 ว่า "ให้สามารถสังเกตลักษณะของภาษาไทย เข้าใจหลักภาษาที่จะทำให้ใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ" ธรรมชาติของวิชาหลักภาษาไทยนั้น เป็นเนื้อหา หลักการ ตลอดจนกฎเกณฑ์ต่างๆ ทางภาษา ผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการเรียนรู้รูปแบบที่ใช้สอนจะเป็นประโยชน์ ช่วยให้นักเรียนที่ไปปฏิบัติกิจกรรมการแสดงสามารถเรียนทันเพื่อน ทั้งนี้ เพราะบทเรียนสำเร็จรูป เป็นบทเรียนที่มีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้นักเรียนเรียนได้ด้วยตนเอง ตามความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นกรอบย่อยๆ เรียงตามลำดับจากง่ายไปหายาก ในบทเรียนประกอบด้วย คำอธิบาย เนื้อหา ตัวอย่างและแบบฝึกหัดให้นักเรียนเรียนเป็นระยะ และตรวจคำตอบจากเฉลยที่ให้ไว้ในกรอบถัดไป ทำให้นักเรียนทราบผลทันทีว่าคำตอบของตนถูกต้องหรือไม่ ถ้าตอบถูกก็ศึกษากรอบต่อไป ตอบผิดก็แนะนำให้ศึกษากรอบที่ผ่านมามีอีกครั้ง เมื่อตอบถูกจะมีการเสริมแรง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) และสกินเนอร์ (Skinner) (ประสาธน์ อิศรปรีดา. 2522 : 102 - 11) /

การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปให้เหมาะสมนั้นเป็นสิ่งสำคัญ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยได้ก็คือ การใช้ภาพการ์ตูนประกอบบทเรียน การนำภาพการ์ตูนมาใช้ในการเรียนการสอนนั้นเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพราะโดยธรรมชาติแล้วการ์ตูนมักดึงดูดความสนใจ เมื่อนำการ์ตูนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยทำให้เกิดผลดี คือ นักเรียนสนใจเนื้อหาวิชามากขึ้น (สมพงษ์ ศิริเจริญ. 2516 : 55) การ์ตูนเหมาะที่จะใช้ทำเป็นหนังสือประกอบหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพราะดูง่าย เข้าใจง่ายและเรียกความสนใจได้ดีกว่าหนังสือที่มีแต่ข้อความและตัวอักษรอย่างเดียว (ชม ภูมิภาค. 2524 : 14) จากผลการวิจัยที่นำเอาการ์ตูนไปใช้ในการเรียนการสอนนั้นปรากฏผลว่า แบบเรียนที่ผลิตขึ้นในรูปแบบของการ์ตูนทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงกว่าแบบเรียนธรรมดา (ประเสริฐ มาสุปรีดี. 2522 : 30 - 2 ; มนต์วี แยมกลีกร. 2521 : 56 - 65 ; เกษมา จงสูงเนิน. 2533 : 66 ; เจื้อจันทร์ กัลยา. 2533 : 95 - 10 ; บุญปลูก สิทธิไทย. 2534 : 74 - 77 ;

ศิริพร คาระสุวรรณ. 2535 : 100 - 103)

จากสภาพปัญหาและแนวคิดดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนมาใช้ในการสอนวิชาหลักภาษาไทย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยให้น่าสนใจและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า *เพื่อหาประสิทธิภาพของการสอน ก่อนและหลัง*

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู *เพื่อหาประสิทธิภาพของการสอน ก่อนและหลัง*
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู *เพื่อหาประสิทธิภาพของการสอน ก่อนและหลัง*
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการเรียน

*ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบผลของการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน อันจะเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับนำไปพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 222 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน รวม 80 คน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาวิชาหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องคำและรูปลักษณะของคำไทย และเรื่องการสังเกตลักษณะของคำที่เป็นคำไทยแท้กับคำที่มาจากภาษาอื่น โดยแบ่งเนื้อหาดังนี้

3.1 คำและรูปลักษณะของคำไทย

1. คำมูล
2. คำประสม
3. คำซ้อน
4. คำซ้ำ
5. คำสมาส
6. คำสนธิ

3.2 การสังเกตลักษณะของคำไทยแท้กับคำที่มาจากภาษาอื่น

1. คำไทยแท้
2. คำไทยที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต
3. คำไทยที่มาจากภาษาเขมร

4. ระยะเวลาในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ใช้เวลาในการทดลอง 16 คาบ คาบละ 50 นาที

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ

5.1.1 การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

5.1.2 การสอนตามคู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม

5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย

5.2.2 ความสนใจวิชาหลักภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึงบทเรียนที่เสนอความรู้โดยจัดเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยๆ เรียกว่า "กรอบ" ประกอบด้วย กรอบเนื้อหา กรอบตัวอย่าง กรอบแบบฝึกหัด ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนไปทีละกรอบตามลำดับ จากง่ายไปหายาก มีคำถามจากกรอบแบบฝึกหัดที่กำหนดไว้ในบทเรียน นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้ด้วยตนเองจากเฉลยที่อยู่กรอบถัดไป ผู้วิจัยใช้หลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงของสกินเนอร์ โดยมีภาพการ์ตูนประกอบ ส่วนประกอบต่างๆของบทเรียนสำเร็จรูป มีดังนี้

1.1 คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1.2 จุดประสงค์ทั่วไป

1.3 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.4 กิจกรรมสำหรับให้นักเรียนปฏิบัติ มีดังนี้

1.4.1 ศึกษาเนื้อหาไปทีละกรอบตามลำดับและปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ใน

บทเรียน

1.4.2 ตอบคำถามจากกรอบแบบฝึกหัดที่กำหนดไว้

1.4.3 ตรวจคำตอบจากเฉลยในกรอบถัดไป ถ้าตอบถูกจะได้รับการเสริมแรงทันที แล้วศึกษากรอบใหม่ต่อไป ถ้าตอบผิดจะได้รับคำแนะนำให้ย้อนไปอ่านเนื้อหาเดิมซ้ำอีก ก่อนจะศึกษาเนื้อหาใหม่

1.4.4 ตอบคำถามทบทวนบทเรียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในขั้นสุดท้ายหลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาบทเรียนจนครบทุกกรอบแล้ว

2. การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง การสอนที่ครูนำบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง อ่านและตอบคำถามจากบทเรียนไปทีละกรอบตามลำดับ นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้ด้วยตนเองจากเฉลยที่อยู่กรอบถัดไป ถ้าตอบถูกก็ศึกษากรอบต่อไป ตอบผิดให้ศึกษากรอบที่ผ่านมาซ้ำอีก ครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำและให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนประสบปัญหาบทเรียนสำเร็จรูปมีทั้งหมด 16 เล่ม

3. การสอนตามคู่มือครู หมายถึง การสอนหลักภาษาไทยที่ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนจากคู่มือครูของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีลำดับชั้นการสอน ดังนี้

3.1 ขั้นนำ

3.1.1 ครูแจ้งจุดประสงค์

3.1.2 ทบทวนความรู้เดิม นำเข้าสู่บทเรียน โดยใช้ผ่านภาพ การตั้งคำถาม การอภิปราย ฯลฯ

3.2 ขั้นสอน

3.2.1 ครูอธิบายเนื้อหา ยกตัวอย่างประกอบคำชี้แจงของนักเรียน

3.2.2 นักเรียนฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมและใบงานที่ครูกำหนดให้

3.3 ขั้นสรุป

3.3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียน

3.3.2 นักเรียนซักถามเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ

3.4 ขั้นประเมินผล

3.4.1 นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

3.4.2 นักเรียนทำแบบทดสอบ

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถของนักเรียนที่เรียนโดยการอ่านบทเรียนสำเร็จรูปและการสอนตามคู่มือครู ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มี 2 แบบ คือแบบทดสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อจบเนื้อหาแต่ละเรื่อง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเรียนจบแล้ว

5. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย หมายถึงการแสดงออกถึงความรู้สึกชอบเอาใจใส่วิชาหลักภาษาไทยของนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ เต็มใจและกระตือรือร้น วัดได้จากการตอบแบบสอบถามวัดความสนใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามหลักการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

1.1 ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูป หรือ บทเรียนโปรแกรม นั้น มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปหลายชื่อ เป็นต้นว่า Programmed Instruction, Auto-Instruction, Automated Instruction, Auto-Instructional Programming, Self-Teaching และ Self-Instructional Program (กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. 2530 : 9) ในประเทศไทยก็มีชื่อเรียกต่างกัน เช่น บทเรียนโปรแกรม บทเรียนสำเร็จรูป มีผู้ให้คำนิยามเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้

ฟราย (Fry. 1963 : 19) ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปว่า เป็นการสอนโดยตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ ในตอนต้นจะเป็นคำถามง่ายๆ และต่อไปจะเพิ่มความยากขึ้นเรื่อยๆแต่ไม่ก้าวเร็วเกินไปจนผู้เรียนตามไม่ทัน ผู้เรียนจะเรียนได้เร็วหรือช้าขึ้นขึ้นอยู่กับสติปัญญาและความสามารถของตนเอง

ชรัมม (Schramm. 1964 : 1) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปมีลักษณะคล้ายกับแบบเรียนที่ใช้อยู่โดยปกติ แต่เนื้อหาภายในได้รับการแตกย่อยและจัดลำดับจากง่ายไปหายากทีละน้อย ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองไปตามลำดับขั้น และตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ในบทเรียนจนจนที่สุดผู้เรียนจะเกิดความรู้และพฤติกรรมตามที่บทเรียนกำหนดไว้

ชม ภูมิภาค (2521 : 11 - 12) กล่าวถึง บทเรียนสำเร็จรูปว่าเป็นการสอนที่แบ่งเนื้อเรื่องที่สอนออกเป็นหน่วยย่อยๆ ต่อเนื่องกันตามลำดับ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนกำหนดไว้ล่วงหน้า เนื้อหาที่แบ่งเป็นตอนย่อยๆ แต่ละตอนเรียกว่ากรอบ ซึ่งผู้เรียนจะต้องอ่านและตอบสนองทุกกรอบเป็นลำดับต่อเนื่องกันจนจบบทเรียน เมื่อมีการตอบสนองแต่ละกรอบ ผู้เรียนจะทราบทันทีว่าตอบถูกหรือผิด เพราะแต่ละกรอบจะมีคำตอบที่ถูกต้องเฉลยไว้ให้

เป็รื่อง ภูมิภ (2516 : 1) นิยามความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปว่า หมายถึง ลำดับประสบการณ์ที่จัดวางไว้สำหรับนำผู้เรียนไปสู่ความสามารถ โดยอาศัยหลักความสัมพันธ์ของสิ่งเร้ากับการตอบสนอง

บันลือ พดกษะวัน (2522 : 120) กล่าวถึง บทเรียนสำเร็จรูปว่า เป็นบทเรียนที่จัดทำสำเร็จวางไว้เป็นขั้นๆ สำหรับผู้เรียนปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนดไว้ในแต่ละตอน จัดเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถ การจัดทำจะต้องสร้างด้วยความละเอียดรอบคอบโดยอาศัยพื้นฐานการค้นคว้าวิจัยในด้านสรีรวิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา และสภาพแวดล้อมของกลุ่มเด็กที่จะเรียน บทเรียนต้องจัดทำตามลำดับขั้น ส่วนที่เรียนก่อนจะเป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นต่อไป

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2533 : 13) กล่าวว่า การสอนแบบโปรแกรมเป็นการสอนที่มีการวางโปรแกรมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการลงมือประกอบกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง รู้ข้อดีขมค้นทงที่ มีความภูมิใจในความสำเร็จได้ใคร่ครวญที่ละน้อยตามลำดับขั้นและก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจ และความสะดวกของแต่ละคน

เสาวณีย์ ลีชาบัติต (2528 : 276) กล่าวถึง บทเรียนสำเร็จรูปว่า เป็นบทเรียนที่สำเร็จรูปในตัวเอง จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนตามลำดับเป็นขั้นตอนหรือเป็นกรอบๆ ตามลำดับ เรียนได้ด้วยตนเอง สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนได้ด้วยตนเอง ในเนื้อหาแต่ละกรอบจะมีคำถามเพื่อตรวจสอบเช็คความเข้าใจในเนื้อหานั้นและมีคำตอบเฉลยไว้ให้ ถ้าผู้เรียนตอบผิดจะอ่านเนื้อหาในกรอบนั้นใหม่แล้วตอบคำถามอีกครั้ง เมื่อตอบถูกก็จะเรียนในกรอบต่อไป

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูป หรือบทเรียนโปรแกรม หมายถึง บทเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อยๆ สั้นๆ เรียกว่า "กรอบ" เรียงตามลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก แต่ละกรอบมีคำอธิบายและคำถามต่อเนื่องกัน นักเรียนจะทราบคำตอบทันทีจากเฉลยที่อยู่ในกรอบถัดไป ถ้าตอบถูกศึกษากรอบต่อไป ตอบผิดให้ศึกษากรอบที่ผ่านมาซ้ำอีก

1.2 จิตวิทยาที่เป็นพื้นฐานของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูป เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีทางจิตวิทยาพฤติกรรมของสกินเนอร์และธอร์นไดค์เป็นพื้นฐาน

จากการทดลองของสกินเนอร์ ได้ยึดหลักการเสริมแรงมาใช้ในการสอน และการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เบรื่อง กุมุท (2516 : 2 - 11) กล่าวถึงทฤษฎีของสกินเนอร์ที่ทำให้ได้หลักการนำมาใช้ในการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ดังนี้

1. เงื่อนไขการตอบสนอง (Operant Conditional) พฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์ประกอบด้วย การตอบสนองที่แสดงออกมา พฤติกรรมเหล่านี้จะเกิดขึ้นบ่อยเพียงไร ด้วยความถี่ที่เรียกว่าอัตราตอบสนอง หรืออัตราการแสดงออกของพฤติกรรมการเรียนรู้ การสร้างเงื่อนไขเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การตอบสนอง และการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ เพราะมีการเสริมแรง

2. การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อสิ่งมีชีวิตมีการตอบสนองผู้ฝึกสามารถจะให้สิ่งเร้าใหม่ ซึ่งอาจจะทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง หรืออาจจะไม่ทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าสิ่งเร้านั้นสามารถทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง เราเรียกสิ่งเร้านั้นว่าตัวเสริมแรง ถ้าสิ่งเร้านั้นไม่มีผลต่อการทำให้อัตราการตอบสนองเกิดการเปลี่ยนแปลง เราเรียกว่า ไม่เป็นตัวเสริมแรง สิ่งเร้าที่ดีนั้นต้องให้การเสริมแรงทันทีทันใด

3. การยุติการตอบสนอง (Extinction) ถ้าการตอบสนองนั้นมีการเสริมแรงแล้ว และมีการตอบสนองในอัตราที่สูง เราอาจลดอัตราการตอบสนองลงมาอยู่ในระดับเดิมของมันได้โดยไม่มีการเสริมแรงของการตอบสนองนั้น การตอบสนองก็จะลดความถี่ลงเรื่อยๆ จนกระทั่งถือว่าไม่สำคัญหรือไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้

4. การจัดรูปพฤติกรรม (Shaping) พฤติกรรมการเรียนรู้บางอย่างที่ซับซ้อนมาก จะประกอบด้วยขั้นต่างๆ ต่อเนื่องกันไป วิธีการสำคัญเกี่ยวกับการตอบสนองเป็นขั้นๆ คือ การรู้ว่ ขั้นสุดท้ายเป็นอะไร มีการเสริมแรงแต่ละขั้นไปเรื่อยๆ ซึ่งจะทําให้บรรลุผลได้ก็เพราะการกระทำ เป็นขั้นๆ โดยการตัดจากพฤติกรรมที่มีรูปแบบง่ายๆ และค่อยๆ พัฒนาไปสู่ระบบที่ยากและซับซ้อนนั่นเอง

นอกจากทฤษฎีของสกินเนอร์แล้ว ยังมีแนวคิดของนักจิตวิทยาอีกผู้หนึ่งคือธอร์นไดค์ ซึ่งเป็นผู้พบกฎการเรียนรู้ (Law of Learning) นํามาใช้ในบทเรียนสำเร็จรูป คือ

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมที่จะ เรียนถ้าได้เรียนสมความปรารถนาที่จะเกิดความสุข ถ้าไม่ได้เรียนจะเกิดความรู้สึกและ เมื่อผู้เรียนยังไม่พร้อมที่จะเรียนถ้าถูกบังคับให้เรียนย่อมเกิดความรู้สึกไม่พอใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) พฤติกรรมที่ทําอยู่เสมอ ย่อมเกิด ความคล่องแคล่ว กฎข้อนี้เน้นการกระทำซ้ำๆ เพื่อให้เกิดความแม่นยำ เรียนรู้ได้นานและคงทน ถาวร

3. กฎแห่งผล (Law of Effect) กล่าวว่า การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการ ตอบสนอง ทั้งสองสิ่งจะเชื่อมโยงกันได้ ถ้าสามารถสร้างสภาพอันพึงพอใจให้แก่ผู้เรียนได้ การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง หรือพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นถูกต้อง ผู้เรียนมัก สนใจที่จะเรียน ฝึกฝนในสิ่งที่ตนเองพอใจและคิดว่าทําได้สำเร็จ

1.3 หลักการของบทเรียนสำเร็จรูป

จากทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ดังกล่าว นําไปสู่หลักการเสริมแรงที่ใช้ใน การเรียนแบบโปรแกรมว่า (กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. 2536 : 24)

1. ผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน จากการสังเกตถึง ผลของการกระทำของตน

2. การเสริมแรงในทันทีทันใดและหลังจากที่ผู้เรียนได้กระทำพฤติกรรมที่ต้องการ แล้วก็จะทําให้เกิดพฤติกรรมนั้นซ้ำแล้วซ้ำอีก

3. การเสริมแรงยิ่งเกิดขึ้นบ่อยครั้งเท่าใดก็ยิ่งจะทําให้ผู้เรียนเกิดการกระทำซ้ำ บ่อยครั้งเท่านั้น

4. การที่ไม่ให้การเสริมแรงเลย หรือการให้การเสริมแรงภายหลัง การกระทำของผู้เรียนช้าเกินไป การกระทำช้าก็ช้าตามไปด้วย

5. การเสริมแรงที่ให้อยู่ในระหว่างที่ผู้เรียนกระทำพฤติกรรมนั้น จะช่วยในการเพิ่มระยะเวลาการทำงานของผู้เรียนให้คงอยู่นานได้ โดยไม่ต้องมีการเสริมแรงอีก

6. พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนสามารถพัฒนา หรือค่อยๆ ดัดได้ โดยให้การเสริมแรงในลักษณะต่างๆ กัน ซึ่งเมื่อให้การเสริมแรงแล้วจะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนดังกล่าวเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกและจะไม่ให้การเสริมแรง ถ้าหากว่าผู้เรียนกระทำพฤติกรรมที่ไม่ต้องการนั้น

7. การเสริมแรงจะช่วยทำให้กิจกรรมของผู้เรียนมีเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนก้าวหน้าไปได้เร็วและช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งเราเรียกการกระทำในลักษณะนี้ว่า "ผลการจูงใจของการเสริมแรง" (Motivation Effects)

8. พฤติกรรมของผู้เรียนสามารถพัฒนาไปเป็นพฤติกรรมที่มีรูปแบบที่ซับซ้อนได้โดยจะค่อยๆ ดัดจากพฤติกรรมที่มีรูปแบบง่ายๆ และค่อยๆ พัฒนาไปสู่รูปแบบที่ยากและสลับซับซ้อนขึ้น

จากการเรียนรู้ของธอร์นไคค์ นำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้
(สมพร ชนุตม์. ม.ป.ป ; กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. 2536 : 25 - 26)

1. ความก้าวหน้าตามเอกัตบุคคล (Individual rate หรือ Gradual Approximation) ผู้เรียนแต่ละคนจะก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน ใครที่เก่งก็เรียนได้เร็ว ใครที่อ่อนก็เรียนได้ช้า ด้วยเหตุนี้บทเรียนโปรแกรมจึงเหมาะสมกับความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล

2. ความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม (Active Participation) เมื่อผู้เรียนอ่านเนื้อหาจบแล้วจะต้องตอบคำถามโดยการเติมคำในประโยคหรือเขียนตอบคำถาม หรือเลือกตอบเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

3. การทราบผลสะท้อนกลับทันที (Immediate Feedback) หลังจากที่ได้ผู้เรียนตอบคำถามแล้ว ผู้เรียนจะทราบคำตอบทันทีที่เป็นการเสริมแรงให้ผู้เรียนอยากจะเรียนต่อไป

4. ความสำเร็จ (Success Experience) ให้ได้รับประสบการณ์ที่เป็นความสำเร็จและพอใจ เนื้อหาของบทเรียนจะถูกแบ่งเป็นขั้นตอนเล็กๆ โดยมีการจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับพฤติกรรมสุดท้ายที่ผู้เรียนพึงจะได้รับ คำถามที่ใช้ในการถามก็ง่ายแก่การตอบของผู้เรียน อันจะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ง่ายและเกิดความพึงพอใจ

สุนันท์ สังข์อ่อง (2526 : 120) และกรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (2536 : 27 - 28) กำหนดลักษณะการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. แบ่งเนื้อหาเป็นขั้นเล็กๆ (Small Step) ในบทเรียนโปรแกรมจะแบ่งเนื้อหาเป็นกรอบๆ คือ ผู้เรียนจะเรียนเนื้อหาไปทีละกรอบ กรอบละเล็กๆ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในแต่ละกรอบชัดเจนยิ่งขึ้น

2. เป็นบทเรียนที่มุ่งให้ฝึกเรียนเรียนด้วยตนเอง (Self-Pacing)

3. ต้องทำให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมมากที่สุด (Active Participation) โดยในแต่ละกรอบจะใช้หลักของความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าและการตอบสนอง ผู้เรียนจะต้องตอบคำถามในแต่ละกรอบ ผู้เรียนจึงมีส่วนร่วมกิจกรรมมากที่สุด

4. มีข้อมูลย้อนกลับ หรือประเมินผลตนเองได้ทันที (Immediate Feedback) คำตอบที่นักเรียนสามารถตรวจดูว่าถูกต้องหรือไม่นั้น ทำให้นักเรียนเกิดแรงเสริมในทางบวก (Positive Reinforcement) ในการเรียนรู้กรอบต่อไป

เมื่อสร้างเสร็จแล้วมีการทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปอย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าบทเรียนช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างได้มากที่สุด

1.4 ประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป

ยุพิน พิพิธกุล (2524 : 302 - 318) เสาวณีย์ ลีทิศา (2528 : 277 - 282) และกรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (2536 : 32 - 81) กล่าวถึงประเภทของบทเรียนสำเร็จรูป ดังนี้คือ

1. บทเรียนสำเร็จรูปชนิดเส้นตรง (Linear Programmed) เป็นบทเรียนที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีของสกินเนอร์ มีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น Skinnering, Fixed Sequence, Straight line, Extrinsic Programming, Constructed Response Programmed เป็นต้น ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปชนิดเส้นตรงนี้ ภายในกรอบประกอบด้วยเนื้อหาที่มีความยาว

เพียง 2 - 3 บรรทัด การจัดเรียงเนื้อหาจะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนจะต้องเรียนตามลำดับตั้งแต่กรอบแรกถึงกรอบสุดท้าย เมื่อผู้เรียนเรียนเนื้อหาในกรอบจบแล้วก็จะมีคำถามให้ผู้เรียนตอบคำถามดังกล่าวและสามารถทราบคำตอบได้ทันที

2. บทเรียนสำเร็จรูปชนิดสาขาหรือแตกกิ่งมีชื่อเรียกหลายชื่อ เป็นต้นว่า Branching Program, Crowder Type หรือ Intrinsic Programming บทเรียนสำเร็จรูปชนิดสาขาหรือแตกกิ่งเป็นบทเรียนที่ นอร์แมน เอ. คราวเดอร์ (Norman A. Crowder) พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักของเพรสซี (Pressey) มีลักษณะที่แตกต่างกับบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง คือ บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขานั้น ภายในกรอบหนึ่งจะมีการทำเนื้อหาเป็นตอนๆ มีความยาวประมาณ 2-3 ย่อหน้า ในตอนท้ายของตัวเลือกแต่ละตัว จะมีคำสั่งให้เปิดดูเฉลยในหน้าต่างๆ ซึ่งถ้าหากผู้เรียนตอบถูกให้เรียนในกรอบต่อไปได้ แต่ถ้าผู้เรียนตอบผิดเมื่อเปิดดูเฉลยในหน้าที่กำหนดไว้แล้ว ก็อาจจะมีการสั่งให้กลับไปศึกษาในกรอบเดิมใหม่ หรือให้อ่านคำอธิบายเพิ่มเติมแล้วจึงกลับไปตอบคำถามในกรอบที่ 1 ใหม่ ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเรียนทุกกรอบเหมือนกันหมด ดังเช่นบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ผู้เรียนที่เรียนเก่งอาจจะเรียนข้ามกรอบบางกรอบไปได้เลย ลำดับขั้นการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนจึงแตกต่างกัน

บทเรียนสำเร็จรูปชนิดสาขาหรือแตกกิ่งนี้ เป็นรูปแบบที่ใช้เพื่อที่จะอธิบายว่าเพราะเหตุใดคำตอบนั้นๆจึงผิด ถือว่าคำตอบผิดเป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้รับคำอธิบายเนื้อหาที่ถูกต้อง มากกว่าจะเป็นอุปสรรคที่จะหยุดยั้งการเรียนรู้ของผู้เรียน หลังจากให้อธิบายคำตอบแต่ละคำตอบแล้ว ผู้เรียนอาจต้องกลับไปอ่านในหน้าเดิมและทดลองตอบคำถามใหม่อีกครั้ง เป็นการซ่อมเสริมให้แก่ผู้เรียนที่ไม่เข้าใจ

1.5 ลักษณะสำคัญของบทเรียนสำเร็จรูป

มีผู้กล่าวถึงลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปไว้หลายคนด้วยกัน เช่น ฟราย (Fry. 1963 : 2 - 3) ทรอว์ (Traw. 1963 : 93) แชรม (Schramm. 1964 : 99) แฮริง (Haring. 1972 : 85 - 86) ไพโรจน์ เบาใจ (2520 : 1 - 2) บุญแก้ว ควรวาเวช (2521 : 31 - 32) สันติศ ภิบาลสุข (2522 : 52) และประยงค์ นาโค (2527 : 20 - 21) ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหาวิชาแบ่งออกเป็นชั้นย่อยๆ ซึ่งเรียกว่า "กรอบ" และกรอบเหล่านี้จะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยมีขนาดแตกต่างกันตั้งแต่ประโยคหนึ่งจนถึงข้อความเป็นตอนๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนไปทีละน้อยๆ จากสิ่งทีรูแล้วไปสู่ความรู้ใหม่ เป็นการสร้างความสนใจของผู้เรียนไปในตัว

2. ในแต่ละกรอบจะต้องให้ผู้เรียนมีการตอบสนองหรือมีส่วนร่วมในการเรียน จากกิจกรรมต่างๆ เช่น ตอบคำถามหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดความเข้าใจเนื้อหาของบทเรียน

3. ผู้เรียนได้ข้อมูลย้อนกลับและมีการเสริมแรง คือ รู้คำตอบที่ถูกต้องทันที ทำให้ผู้เรียนรู้ว่าคำตอบของคนถูกหรือผิด สามารถแก้ไขความเข้าใจผิดของตนได้

4. การนำเสนอเนื้อหาในแต่ละกรอบควรลำดับขั้นของเรื่องให้ชัดเจนเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ และทำให้ผู้เรียนตอบสนองเรื่องนั้นได้โดยตรง

5. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเองโดยไม่จำกัดเวลา การใช้เวลาศึกษาบทเรียนนั้นขึ้นอยู่กับสติปัญญาและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

6. บทเรียนสำเร็จรูปยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

7. บทเรียนสำเร็จรูปได้ตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะไว้แล้วมีผลทำให้สามารถวัดได้ว่าบทเรียนนั้นๆ ได้บรรลุเป้าหมายหรือไม่

1.6 ส่วนประกอบที่สำคัญของบทเรียนสำเร็จรูป

วีณา วรตะมะวิชญ์ (2521 : 49) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่ดีต้องเรียบเรียงคำถามในกรอบต่างๆ ให้เกี่ยวกับคำอธิบายที่ให้ไว้เบื้องต้น คำถามในกรอบต่อไปมีความสัมพันธ์กับคำถามในกรอบแรกๆ และยากขึ้นตามลำดับ ซึ่งบทเรียนสำเร็จรูปประกอบด้วยกรอบ 3 ประเภท คือ

1. กรอบที่ให้คำอธิบายไว้ในเบื้องต้น เรียก Set Frame

2. กรอบที่ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวข้องกับคำอธิบายเบื้องต้น หรือกรอบฝึกหัด เรียก Practice Frame

3. กรอบสรุปเพื่อให้ผู้เรียนได้วัดผลตนเองว่าเข้าใจสิ่งที่เรียนมากน้อยเพียงใด เรียก Terminal Frame

บุญเกื้อ ครุฑหาเวช (2521 : 32 - 33) และปรีชญา ใจสะอาด (2522 : 39 - 40) กล่าวว่า บทเรียนสำเร็จรูปประกอบด้วยกรอบต่างๆ 4 กรอบ คือ

1. กรอบตั้งต้น (Set Frame) คือ เป็นกรอบที่นำเสนอข้อมูลเป็นหลัก หรือ ทฤษฎี เพื่อปูพื้นความรู้ให้ผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองได้จากการตอบคำถามที่ไม่ง่าย ซึ่งอาจ หาคำตอบจากกรอบนั้นโดยตรงก็ได้

2. กรอบฝึกหัด (Practice Frame) เป็นกรอบที่นักเรียนได้ใช้ฝึกหัด เกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้เรียนมาแล้วจากกรอบตั้งต้น หลักการสำคัญสำหรับกรอบนี้ก็คือ จะต้องให้นักเรียนได้ฝึกหัดเฉพาะสิ่งที่เขาได้เรียนจากกรอบตั้งต้นเท่านั้น

3. กรอบรองส่งท้าย (Sub-Terminal Frame) เป็นกรอบที่ให้ความรู้ที่ จำเป็นแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสนองตอบในกรอบส่งท้ายได้ถูกต้อง กรอบรองส่งท้ายแรกควรจะมี ความรู้ย่อยส่วนหนึ่งที่จะนำไปใช้ในกรอบส่งท้าย กรอบรองส่งท้ายที่อยู่ถัดไปจะสะสมความรู้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งผู้เรียนบรรลุถึงความสามารถที่จะตอบสนองในกรอบส่งท้ายได้อย่างถูกต้อง

4. กรอบสรุปหรือกรอบส่งท้าย (Terminal Frame) กรอบนี้นักเรียนจะ ต้องรวบรวมความรู้ที่ได้มาจากการอบต้นๆ แล้วเขียนตอบออกมาเอง นักเรียนจะพบว่ามีการชี้ช่องไว้บ้างหรือไม่เลย

ปรีปติ ฉิมแจ่ม (2518 : 1 - 2) กล่าวถึงส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ ของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หมายถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ สำหรับพฤติกรรมของนักเรียน หลังจากนักเรียนได้เรียนเนื้อหาวิชาจบแล้วว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเพียงใด

2. เนื้อหาวิชา ถูกแบ่งออกเป็นแต่ละสั้กับ ซึ่งเรียกว่า "บท" แต่ละบทจะ ถูกแบ่งออกเป็นชั้นเล็กๆตามลำดับเรียกว่า "กรอบ" แต่ละกรอบจะมีคำอธิบาย เนื้อหา ตัวอย่าง และมีคำถามให้นักเรียนตอบ เมื่อนักเรียนตอบเสร็จแล้วก็ตรวจคำตอบได้จากเฉลยที่อยู่นอกกรอบ นั้น อาจจะเป็นกรอบถัดไปหรือหน้ากรอบถัดไปก็ได้ ถ้านักเรียนตอบถูกก็ศึกษากรอบต่อไป แต่ถ้า ตอบผิดก็ให้ไปศึกษากรอบที่แล้วๆมาอีกครั้ง ตามคำสั่งที่ปรากฏในบทเรียนแล้วจึงตอบใหม่

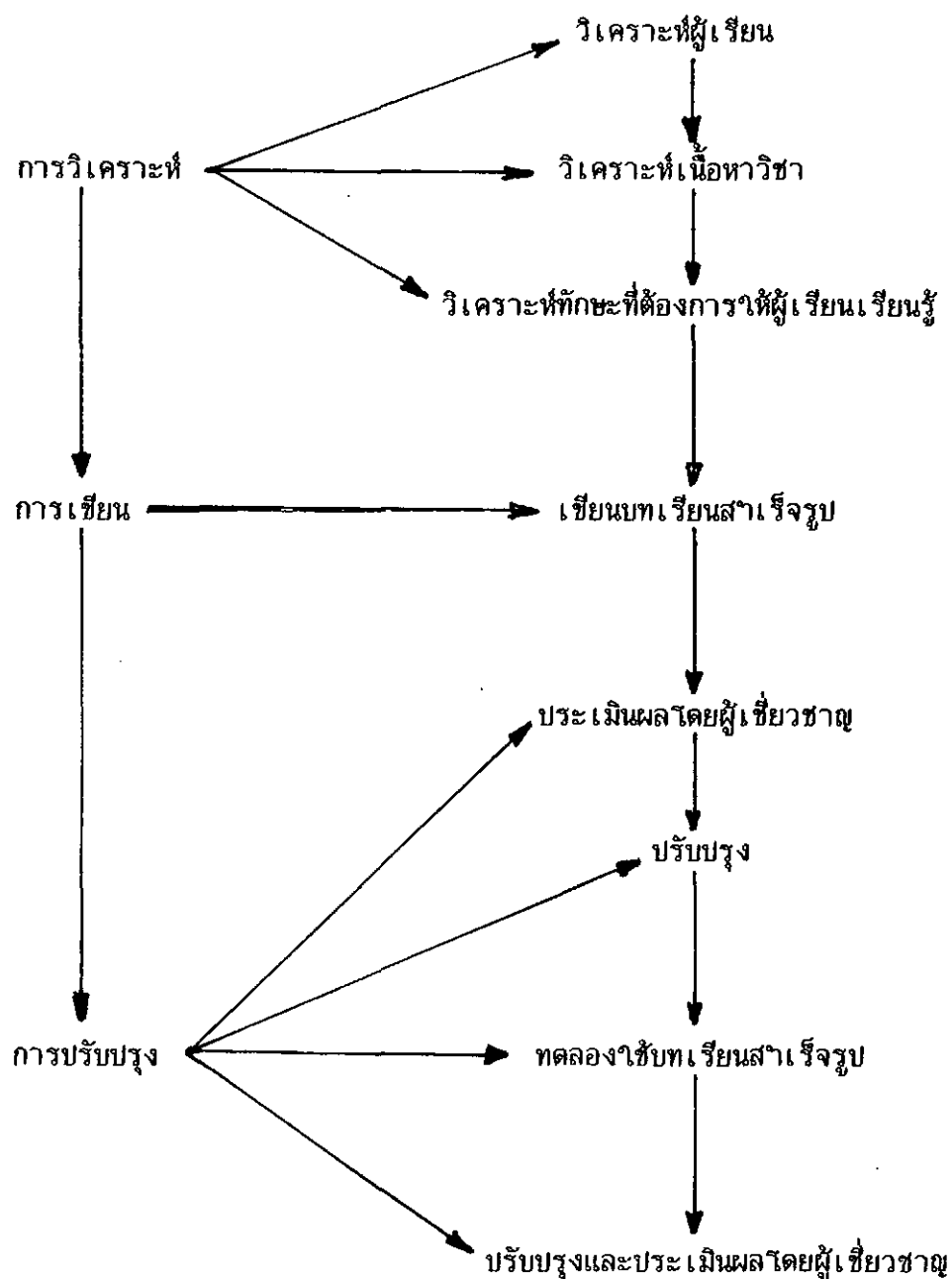
3. แบบทดสอบท้ายบท เป็นแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนเนื้อหาวิชาในแต่ละบทแล้ว นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหานั้นมากน้อยเพียงใด บรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่

หรรษา นิลวิเชียร และคนอื่นๆ (2524 : 23) กล่าวถึง ลักษณะของกรอบที่ดีดังนี้

1. ต้องให้ตอบบ่อยๆ
2. มีการแนะแนวทางให้อย่างถูกต้องและไม่มากเกินไป
3. คำตอบที่จะให้ผู้เรียนเติมต้องมีความเชื่อมโยงเหมาะสมกับเนื้อหา และช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น
4. เป็นลำดับขั้นที่ลึกมากขึ้น เรียงต่อกันไป
5. มีการซ้ำเนื้อหาอยู่บ่อยๆ
6. กรอบแต่ละกรอบต้องให้ความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี
7. ไม่เขียนบรรยายจนยาวเกินไปนัก
8. ไม่คาดหวังว่าจะให้ความรู้มากแก่ผู้เรียนในแต่ละกรอบ
9. ไม่เสนอความรู้สองอย่างในหนึ่งกรอบ
10. เนื้อหาในแต่ละกรอบจะต้องเพิ่มขึ้นอย่างช้าๆทีละเล็กละน้อย
11. เนื้อความในกรอบนั้นดึงดูดความสนใจของนักเรียน
12. ช่วยให้นักเรียนตอบคำถามในกรอบนั้นได้ทันที และยังสามารถถามในกรอบอื่นๆ ได้ด้วย
13. ต้องมีการตอบสนองทันทีเพื่อเป็นการย้ำและเสริมแรง

1.7 วิธีดำเนินการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

เทียบการาจัน (Thiagarajan. 1976 : 19) เขียนภาพแสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปได้ดังนี้

ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

ขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปอย่างละเอียดนั้นเบรื่อง กุมุท (2519 : 12 - 36) และปรีชญา ใจสะอาด (2522 : 56 - 57) ซึ่งแจ้งขั้นตอนการสร้าง สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร (Study of Syllabus) เพื่อจะได้ทราบว่าจะต้องสอนอะไรบ้าง รวมทั้งการศึกษาจากโครงการสอน คู่มือครู ตำราและการสัมภาษณ์ ขอคำแนะนำจากผู้รู้เพราะจะทำให้ทราบลำดับขั้นตอน การกำหนดเวลาที่ใช้สอน กำหนดความลึกและขอบข่ายของเนื้อหา ทำให้เกิดแนวความคิดในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป นำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรมาผนวกเข้ากับความต้องการของผู้เรียนและตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะในการสร้างบทเรียนนั้นๆ ซึ่งมีความพอเหมาะที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้

2. วางแผนงาน (Scheme of Work) หรือวางแผนเค้าโครงเรื่องให้เป็นไปตามลำดับ การเขียนบทเรียนสำเร็จรูปนั้นต้องแยกเนื้อหาเป็นตอนๆ ให้แต่ละตอนสัมพันธ์กัน จึงจำเป็นต้องลำดับเรื่องราวก่อนหลัง

3. รวบรวมและจัดระบบข้อมูล (Collection and Organization of Materials) เป็นขั้นตอนที่ต้องรวบรวมทุกอย่าง เช่น ตำรา ภาพประกอบ การจดบันทึก การสังเกต การสัมภาษณ์ การทดลอง

4. เขียนบทเรียนสำเร็จรูป (Writting of Frames)

หลังจากสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแล้วต้องทดลองใช้ เพราะจะทำให้ทราบข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขบทเรียนที่สร้างขึ้นก่อนจะนำไปใช้จริง ไพโรจน์ เบาใจ (2520 : 26 - 30) และปรีชญา ใจสะอาด (2532 : 62 - 63) กล่าวถึงขั้นตอนการทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูปและปรับปรุงบทเรียนสำเร็จรูป สรุปได้ดังนี้

1. นำออกทดลองใช้เป็นรายบุคคลและปรับปรุงแก้ไข นักเรียนที่นำมาทดลองใช้บทเรียนควรเป็นนักเรียนที่เรียนอ่อน เพราะถ้าเด็กอ่อนสามารถเรียนบทเรียนได้ก็มั่นใจได้ว่าเด็กปานกลางหรือเด็กเก่งจะไม่มีปัญหาในการเรียน บทเรียนสำเร็จรูปนี้ต้องบอกให้นักเรียนรู้ก่อนว่าผู้ทดลองต้องการให้นักเรียนหาข้อความที่อ่านแล้วไม่เข้าใจ หากนักเรียนตอบคำถามในรอบใดผิดหรือตอบไม่ได้ ผู้ทดลองจะอธิบายกรอบนั้นๆ ให้กับนักเรียนทันทีและศึกษาสาเหตุที่นักเรียนไม่เข้าใจ

การทดลองเป็นรายบุคคลนี้จะต้องทำไปทีละคน ประมาณ 3-4 คน หลังจากได้ข้อมูลแล้ว จึงปรับปรุงบทเรียนสำเร็จรูปในด้านเทคนิคการเขียนและแก้ไขภาษา

2. การทดลองใช้เป็นกลุ่มเล็กและปรับปรุงแก้ไข ใช้นักเรียนประมาณ 5-10 คน ต่างกับการทดลองใช้เป็นรายบุคคล คือ ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง นักเรียนที่เลือกมามีผลการเรียนระดับปานกลาง เริ่มด้วยการชี้แจงให้นักเรียนทั้งกลุ่มทราบถึงวิธีศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป แล้วให้นักเรียนเริ่มศึกษาบทเรียนไปพร้อมๆ กัน หลังจากนักเรียนศึกษาบทเรียนจบ ผู้ทดลองและนักเรียนร่วมกันอภิปรายปัญหาและส่วนที่บกพร่อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงบทเรียนสำเร็จรูปอีกครั้งหนึ่ง

3. การทดลองกับกลุ่มใหญ่ หรือการทดลองภาคสนามและปรับปรุง วิธีการเหมือนการทดลองกับกลุ่มเล็ก ต่างกันตรงที่การทดลองครั้งนี้มีสภาพเหมือนห้องเรียนจริงและให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกเวลาที่ใช้ในการเรียน หลังจากนักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปเสร็จแล้ว ผู้ทดลองซักถามปัญหาต่างๆ ที่นักเรียนพบ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปใช้กับชั้นเรียนจริง

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป

มีผู้วิจัยเกี่ยวกับการใช้บทเรียนสำเร็จรูปดังนี้

✓ วันเนา ภูเดิน (2521 : 40 - 41) สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนกลอน ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 100 คน ผลปรากฏว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 97.60 / 91.78 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

✓ ประภาศรี พรหมประกาย (2521 : 73) สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องคำซ้อน คำซ้ำ และคำคู่ ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน ผลปรากฏว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 94.53/93.36 คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

โสภณ นิไชยโยค (2523 : 75) สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องโคลงสองสุภาพ ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 96.68/90.27 คะแนนที่ได้จากการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ สมพร ยิ้มสกุล (2527 : 70 - 71) สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย (ท 032) ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 44 คน ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มทดลองยังมีทัศนคติเชิงนิมิตต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคะแนนทัศนคติของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญปลูก สิทธิไทย (2534 : 74 - 77) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตนกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดุงวิทยา จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2532 ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตนกับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คาล (Carl. 1971 : 1893 - A) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนปกติ ผลปรากฏว่า การเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนปกติไม่แตกต่างกันและบทเรียนสำเร็จรูปสามารถแก้ปัญหาการสอนในห้องขนาดใหญ่ ทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยสอนแทนครูได้ โรงเรียนควรรักษาบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

แมคคินเลย์ (Mc.Kinley. 1974 : 1443 - A) เปรียบเทียบทักษะการอ่านโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับเครื่องช่วยสอน สอนอ่านเด็กอายุ 14-18 ปี ที่เรียนต่ำกว่าระดับ 5 ผลปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

วอลตัน (Walton. 1986 : 2012) เปรียบเทียบการสอนระหว่างคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสอนแบบโปรแกรม และการสอนแบบบรรยาย ในการสอนภาษาอังกฤษเรื่องประโยคเงื่อนไขให้กับคนอาหรับ ผลปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องทัศนคติ กลุ่มคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีทัศนคติที่ดีกว่ากลุ่มการสอนแบบโปรแกรมและการสอนแบบบรรยาย ส่วนเรื่องผลสัมฤทธิ์พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างการสอนแบบบรรยายกับการสอนแบบโปรแกรม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนสำเร็จรูป ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ สรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพสามารถให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองได้ และจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนทั้ง 2 แบบไม่แตกต่างกัน และยังพบอีกว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติ จึงเป็นข้อสังเกตที่น่าจะศึกษาค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปให้มากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ทางด้านการทำให้การศึกษาในวิชาต่างๆ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน

3.1 ความหมายของการ์ตูน

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2530 : 90) ให้ความหมายว่า "การ์ตูน หมายถึง ภาพล้อ ภาพตลก บางทีเขียนเป็นภาพบุคคล บางทีเขียนเป็นภาพแสดงเหตุการณ์ที่ผู้เขียนตั้งใจล้อเลียนจะทำให้ดูขบขัน บางทีก็เขียนติดต่อกันเป็นเรื่องยืดยาว"

กระทรวงศึกษาธิการและธนาคารกลีกรไทย (2524 : 1) ให้ความหมายของการ์ตูนไว้ว่า การ์ตูน คือ ภาพวาดหรือชุดของภาพวาดที่แสดงเรื่องราวหรือข่าวสารต่างๆ ให้ทั้งความสนุกสนาน ขบขัน ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องและเหตุการณ์ต่างๆ การ์ตูนส่วนใหญ่มักเป็นภาพวาดที่เกินเลยไปจากชีวิตจริง มีคำพูดประกอบ นักวาดการ์ตูนจะไม่ใช้รายละเอียดมากนัก แต่จะเน้นที่บุคลิกของตัวการ์ตูน โดยเฉพาะส่วนหัวซึ่งแสดงความรู้สึกออกทางใบหน้า บางครั้งจึงมีการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ แทนคำพูด

คินเดอร์ (Kinder. 1959 : 152) จำแนกประเภทของการ์ตูนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การ์ตูนธรรมดา (Cartoon) คือ ภาพการ์ตูนที่เป็นภาพวาดสัญลักษณ์ หรือภาพล้อเลียนเสียดสีบุคคล สถานที่ สิ่งของหรือเรื่องราวที่น่าสนใจทั่วไป เป็นการเสนอแนวคิด หรือทัศนะของผู้เขียน โดยมีความหมายของเรื่องนั้นๆ สมบูรณ์ในภาพๆเดียว

2. การ์ตูนเรื่อง (Comic) หมายถึง การ์ตูนธรรมดาหลายๆภาพซึ่งจัดลำดับเรื่องราวให้สัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปเป็นเรื่องอย่างสมบูรณ์ ส่วน นิพนธ์ ศุภปรีดี (2519 : 33) อธิบายว่า การ์ตูนเรื่อง คือภาพการ์ตูนที่มีเรื่องราวต่อเนื่องกันหลายภาพ การ์ตูนเรื่องอาจเป็นภาพวาดที่ผู้เขียนเขียนขึ้นตอนละ 2 - 3 ภาพ ลงในหนังสือพิมพ์รายวันต่อกันเป็นประจำวัน เรียกว่า การ์ตูนเป็นตอน (Comic Strips) ถ้าการ์ตูนเรื่องมีความยาวเป็นเล่มๆ เรียกว่า หนังสือการ์ตูนเรื่อง (Comic Books)

3.2 ลักษณะของการ์ตูน

วิททิชและชูลเลอร์ (วิททิช กุศลรัตน์. 2528 : 7 ; อ้างอิงมาจาก Wittich and Schuller. 1962 : 134 - 135) กำหนดลักษณะสำคัญของการ์ตูนไว้ดังนี้

1. มีรายละเอียดน้อย
2. ใช้สัญลักษณ์หรือลักษณะที่คนทั่วไปรู้จักดี
3. สื่อความหมายให้เข้าใจได้รวดเร็ว

3.3 หลักเกณฑ์การเลือกการ์ตูนประกอบการสอน

บุญเหลือ ทองเอี่ยมและสุวรรณ นาฏ (2520 : 13 - 14) เสนอหลักเกณฑ์การเลือกการ์ตูนเพื่อใช้ในการสอน ดังนี้

1. การ์ตูนที่ใช้ควรเหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้เรียน โดยต้องคำนึงถึงว่าผู้เรียนเคยศึกษาหรือมีพื้นฐานในสิ่งนั้นบ้างหรือไม่
2. การ์ตูนที่ใช้ไม่ควรเป็นนามธรรมมากเกินไป ควรเลือกแบบง่ายๆ มีสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายได้ชัดเจน
3. การ์ตูนที่ใช้ควรมีสัญลักษณ์เฉพาะเรื่อง เช่น อาจเป็นการ์ตูนเสียดสีการเมือง หรือเป็นการ์ตูนโน้มน้าวจิตใจจนทำให้เกิดไปสนใจอธิบายमुख เป็นต้น

4. ภาพการ์ตูนนั้นควรมีขนาดเหมาะสม คือ เหมาะสมทั้งขนาดของภาพ สีสัน ความยาวของเรื่อง วัยของผู้เรียน และระดับผู้ดูเป็นสำคัญ

3.4 ประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอน

แซนด์ (Sand. 1956 : 248 - 249) กล่าวว่า การ์ตูนเป็นภาพที่ได้กสณใจมากประเภทหนึ่ง การ์ตูนช่วยให้เด็กชอบอ่านและสนใจอ่าน ช่วยให้เด็กใช้ความคิดที่จะเรียบเรียงเรื่องที่เขาเห็นออกมาได้ดี เนื่องจากการ์ตูนสามารถถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ออกมาเป็นภาพง่ายๆ แต่ช่วยให้คนได้มองเห็นความจริงได้มากที่สุด

สมหญิง กลั่นศิริ (2521 : 74) บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุวรรณ นาฏ (2520 : 13 - 14) กล่าวถึงประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. การ์ตูนช่วยส่งเสริมการสอนของครู ช่วยให้บทเรียนน่าสนใจ กระตุ้นและเป็นสิ่งเร้าทำให้ผู้เรียนเรียนโดยไม่เบื่อหน่าย
 2. การ์ตูนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนเร็วยิ่งขึ้นเพราะการ์ตูนช่วยสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจได้เร็วขึ้น
 3. การ์ตูนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สนุกสนาน ติดตามการสอนของครูโดยตลอด
- บุญเหลือ ทองเอี่ยม และสุวรรณ นาฏ (2520 : 13 - 14) กล่าวถึงประโยชน์ของการ์ตูนต่อการเรียนการสอนไว้ว่า

1. เป็นเครื่องกระตุ้นและเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนมากขึ้น
2. ใช้ประกอบคำอธิบายข้อความต่างๆ ให้เข้าใจง่ายขึ้น
3. ใช้จัดกิจกรรมนักเรียนโดยให้นักเรียนหัดเขียนคำอธิบาย บรรยายภาพการ์ตูน หรือวาดภาพการ์ตูนประกอบคำบรรยาย และนำภาพการ์ตูนนั้นไปจัดป้ายนิเทศในวิชาที่เรียน

ข้อดีประการสำคัญของการ์ตูนประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ ความสามารถในการสร้างความสนใจ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีทั่วไปในหมู่นักการศึกษาว่า ความสนใจเป็นปัจจัยสำคัญต่อผลการเรียนรู้ ถ้าหากครูได้คัดเลือกและนำไปใช้ร่วมกับวิธีสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว การ์ตูนก็จะสามารถใช้ประกอบการเรียนการสอนที่ทรงประสิทธิภาพได้อย่างหนึ่ง (Wittich and Schuller. 1962 : 164) ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การ์ตูนประกอบในบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อให้บทเรียนมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ์ตูน

การใช้การ์ตูนเป็นสื่อการสอนนั้น มีผลการวิจัยของนักศึกษาหลายคน ดังนี้

มณีรัตน์ พรหมสุวรรณศิริ (2521 : 181) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนส์กับการสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 จำนวน 60 คน กลุ่มทดลองสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนส์ กลุ่มควบคุมใช้วิธีบรรยาย อภิปราย และอุปกรณ์อื่นๆ ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปการ์ตูนส์และนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติไม่แตกต่างกัน

ภาภรณ์ ตั้งตระการพงษ์ (2537 : 50 - 51) ทดลองใช้การ์ตูนเพื่อสร้างเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนกับการสอนด้วยวิธีปกติ ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่สอนโดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอนกับการสอนด้วยวิธีปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05

โซนส์ (Sones. 1944 : 238 - 239) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านระหว่างหนังสือธรรมดากับหนังสือการ์ตูนเรื่อง ในระดับเกรด 6 และ 7 ผลปรากฏว่า กลุ่มที่อ่านหนังสือการ์ตูนได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 10 - 30 เปอร์เซ็นต์ และเมื่อสลับให้กลุ่มที่อ่านหนังสือธรรมดา อ่านหนังสือการ์ตูน กลุ่มที่อ่านหนังสือการ์ตูนอ่านหนังสือธรรมดา ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยในการอ่านครั้งหลังสูงกว่าครั้งแรก และโซนส์ยังกล่าวว่า ภาพการ์ตูนเป็นสิ่งเพิ่มความสนใจที่สำคัญในการเรียนการสอน ตัวอย่างเช่น การสอนวิชาภาษาต่างประเทศในโรงเรียน เบเนจามิน แฮร์สัน รัฐนิวยอร์ก ปรากฏว่า การ์ตูนที่ถูกเลือกจากนิตยสารฝรั่งเศส สามารถสร้างความสนใจในการเรียนศัพท์ และความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

ความหมายของความสนใจ

ดิวอี้ (Dewey. 1959 : 66) กล่าวว่า ความสนใจ คือ ความรู้สึกพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแนวความคิดใดแนวความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

ธอร์นไดค์ และเอลิซาเบธ (Thorndike and Elizabeth. 1969 : 24)

กล่าวว่า ความสนใจ คือ แนวโน้มที่จะแสวงหาและเข้าร่วมในกิจกรรม

เลียง ชูสกุล (2525 : 26) กล่าวว่า ความสนใจ คือ ความอยากรู้อยากเห็น อยากรแสวงหา และเข้าร่วมกิจกรรมหนึ่ง ความรู้สึกชอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และหมายถึงสภาพจิตใจของบุคคลที่ผูกพัน หรือจดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความสนุกสนานเพลิดเพลินในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งใดๆ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 233) กล่าวว่า ความสนใจเป็นความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันก็เนื่องจากองค์ประกอบสำคัญๆคือ ความต้องการ ความถนัดและสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคมที่แตกต่างกัน

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และความรู้สึกนั้นส่งผลให้บุคคลเกิดความพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรม หรือกระทำการให้บรรลุถึงจุดหมายที่มีต่อสิ่งนั้นด้วยความเอาใจใส่ อยากรู้อยากเห็น และมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีชั่วขณะหนึ่ง หรืออาจจะมีถาวรต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยอมรับในคุณค่าของสิ่งนั้นๆ

คุณค่าของความสนใจต่อการเรียน

เพาเวลล์ (Powell. 1963 : 330) ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสนใจว่า เด็กที่มีความสนใจในการเรียนจะทำให้เกิดความตั้งใจเรียนด้วยและการเรียนด้วยความสนใจนี้ ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียน เมื่อมีสมาธิก็สามารถติดตามเนื้อหาได้โดยตลอดและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานั้นด้วย

ประดัด เรืองมาลัย (2524 : 99) ให้ความเห็นว่าการสนใจเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญของการเรียน ครูที่ประสบความสำเร็จย่อมรู้ดีว่าถ้างานนั้นดึงดูดความสนใจของเด็ก งานย่อมง่ายขึ้น เมื่อเด็กสนใจในงาน ความเอาใจใส่ของเขาย่อมสม่ำเสมอไม่เปลี่ยนแปลงไปจากจุดเริ่มต้น ความสนใจทำให้ความเอาใจใส่มีจุดศูนย์กลางอยู่ในขอบเขต เป็นสิ่งที่ต้องเลือกเองและเป็นแรงผลักดันในขณะเดียวกัน ดังนั้น ในการเรียนการสอนไม่ว่าวิชาใดครูจะต้องพยายามสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน

ประสาธ อิศรปริดา (2522 : 135 - 136) กล่าวถึง ความสนใจตามแนวคิดของ กาเย (Gagne) ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด โดยเริ่มจากการที่มีสิ่งเร้ามาทำให้เกิดความสนใจและตอบสนองอย่างต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ตามที่ยังมีความสนใจอยู่ การตอบสนองดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึก หรือความคิดอันนำไปสู่ ความสงสัย ความอยากรู้อยากเห็น และความต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นั่นคือ ความสนใจซ้ำให้เห็นถึงความปรารถนาที่ใครจะได้รับการสอนหรือพยายามที่จะสอนตนเอง ความสนใจจึงเป็นองค์ประกอบประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียน ซึ่งเมื่อมีความพร้อมที่จะเรียนสิ่งใดแม้มีอุปสรรคบ้างก็มักไม่ลดความสนใจจากสิ่งนั้นง่ายๆ

เปลื้อง ณ นคร (2523 : 243) ความสนใจมีประโยชน์ในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก เพราะหากนักเรียนมีความสนใจจะมีความตั้งใจจดจ่อที่จะเรียน หรือแสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา ด้วยความสนใจและตั้งใจโดยปราศจากการบังคับ การเรียนก็จะประสบผลสำเร็จได้โดยง่าย

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2524 : 7) การจัดการเรียนการสอนวิชาต่างๆ นั้น นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ยังต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนและแสวงหาความรู้ได้เป็นอย่างดี ถ้าหากว่านักเรียนมีความสนใจต่อครู ผู้สอน ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ต่อวิชาที่เรียน จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย

โดยทั่วไปคนเรามีความสนใจในสิ่งต่างๆ ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆ คือ สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นๆ เช่น การศึกษาอบรม ฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม นอกจากสิ่งภายนอกแล้วบุคลิกภาพของบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ ระดับสติปัญญา ความสามารถทางร่างกาย ความถนัดตามธรรมชาติ เป็นต้น ก็เป็นองค์ประกอบสำคัญ

บงกช ลิปปพันธ์ (2529 : 48) กล่าวถึงความสนใจในด้านต่างๆไว้ดังนี้

1. ความสนใจนั้นเกิดจากความพร้อม ความต้องการ และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
2. ความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะคนทุกคนจะมีความสนใจในสิ่งต่างๆ แตกต่างกัน
3. ความสนใจนั้นมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสุขภาพของร่างกาย เด็กจะสนใจสิ่งใดเป็นระยะสั้นหรือยาวย่อมขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกาย

4. ความสนใจเฉพาะอย่างนั้นอาจเปลี่ยนไปตามวัยและเวลาของแต่ละบุคคล แต่แบบแผนของความสนใจค่อนข้างคงที่ ทำให้การวัดความสนใจช่วยทำนายความสนใจในอนาคตของตนได้

5. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสภาพจิตใจและเขว่นปัญญาของบุคคล ผู้ที่มีระดับของเขว่นปัญญาต่ำ จะสนใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่มากอย่างและไม่สลับซับซ้อนนัก ผิดกับผู้ที่มีระดับเขว่นปัญญาสูง มักจะสนใจหลายอย่างในเวลาเดียวกันและเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนมาก

6. ความสนใจมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับพื้นฐานทางประสบการณ์ของเด็ก เด็กจะสนใจเรื่องใดเด็กจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นพอสมควร ถ้าเด็กขาดประสบการณ์เด็กอาจไม่สนใจ เป็นแต่เพียงอยากรู้อยากเห็นชั่วคราวเสียแล้วก็เลิกความสนใจไป

การสร้างความสนใจ

จากการศึกษาสาเหตุและองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความสนใจ ทำให้นักจิตวิทยาและนักการศึกษาสามารถที่จะสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนได้ เพราะความสนใจเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น เกิดเองโดยไม่ทราบสาเหตุ เกิดจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม เกิดจากการเอาอย่าง การเลียนแบบหรือการสร้างสรรค์ หรือเกิดจากสัญชาตญาณ

สุโข เจริญสุข (2522 : 72) ให้แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามความสนใจของผู้เรียนดังนี้

1. คำนึงถึงสัญชาตญาณ ความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน โดยนำเอาเรื่องราวหรือสิ่งแปลกใหม่มาเล่าหรือแสดงให้นักเรียนดู

2. ทำให้บทเรียนสนุกโดยใช้อุปกรณ์การสอน หรือเทคนิคการสอนหลายรูปแบบ

3. ทำให้บทเรียนกระจำ โดยใช้ถ้อยคำที่ง่ายๆ หรือเป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม

4. ให้นักเรียนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียน อยู่เสมอด้วยการซักถาม ใช้กิจกรรม หรืออุปกรณ์ต่างๆเข้ามาช่วยสอน

5. จัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียนให้น่าสนใจ เช่น จัดนิทรรศการ การอภิปราย จัดชุมนุม จัดการแสดงหนังสือ ฯลฯ

กมลรัตน์ หล้าสุวงศ์ (2528 : 243) เสนอแนะวิธีการสร้างความสนใจไว้ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อจะได้จัดบทเรียน สภาพห้องเรียน และสื่อการเรียนต่างๆให้ตรงกับความต้องการของเขา

2. สำรวจพื้นฐานทางด้านความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนรู้การสอนให้ตรงกับ ความถนัดนั้นๆ

3. จัดสภาพห้องเรียนให้น่าสนใจ มีการตั้งคำถามยั่วและท้าทายความสามารถของ ผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุด ตลอดจนการพยายามสร้างให้เกิดสิ่ง ตื่นตาตื่นใจ สิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ และน่าสิ่งที่น่าสนใจในยุคนั้นมากสาวถึงด้วย

4. ให้ความสำคัญแก่การเสริมแรง พยายามให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ หรือการ ทำงานนั้นๆบ้าง โดยเลือกให้ตรงกับความถนัดและความสามารถของเขา จะทำให้เขาสนใจสิ่งที่ ได้รับมอบหมายให้ทำ

5. ชี้ทาง หรือให้ทราบความก้าวหน้าในการทำงานทุกระยะของผู้เรียน ทำให้เขามี ความสนใจที่จะทำงานนั้นๆต่อไป

การวัดความสนใจ

การวัดความสนใจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างได้แก่ อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม พัฒนาการทางร่างกาย สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ฮอคส์ ลินด์ควิสท์และแมนน์ (Hawkes, Lindquist and Mann. 1963 : 328) เสนอวิธีวัดความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับเพาเวลล์ (Powell. 1963 : 189 - 192) ไว้ 3 วิธี ดังนี้

1. การใช้แบบวัดความสนใจ (Interest Inventories) โดยให้แสดงความรู้สึก ชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความต่างๆของแบบวัดความสนใจ

2. การใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) โดยให้อิสระใน การตอบคำถามต่างๆได้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน

3. การสัมภาษณ์ (Interviews) จะทำให้ผู้สัมภาษณ์สังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูก สัมภาษณ์ได้

จะเห็นได้ว่า การวัดความสนใจสามารถทำได้หลายวิธี การที่จะนำวิธีใดวิธีหนึ่งไปใช้กับ ใครในสถานการณ์ใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ที่จะนำไปใช้ เมท์เรนส์และเลห์เมนน์ (Mehrens & Lehmann. 1969 : 218) ระบุว่า การวัดความสนใจโดยใช้แบบสอบถามเป็น วิธีที่ดีที่สุด

เข้าใจ และเชื่อมั่นได้มากที่สุด การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ เพราะสามารถใช้วัดกับบุคคลจำนวนมากและทราบผลในเวลารวดเร็ว

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 65 - 66) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ความคงทนในการเรียนรู้และความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน และโดยวิธีสอนแบบบรรยาย ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย มีความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบวัดความสนใจแต่ละครั้งของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้วพบว่า ก่อนสอนกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยต่ำกว่ากลุ่มควบคุม แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยความสนใจในวิชาภาษาไทยหลังการสอนสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม เนื่องมาจากผลที่ได้รับจากการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

ปราณี ปัญาคะ (2528 : 73 - 75) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนกับเรียนโดยครูเป็นศูนย์กลาง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ อำเภอมะนัง จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2527 ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนกับที่เรียนโดยครูเป็นศูนย์กลาง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วนิดา ศิริมาลา (2528 : 63) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2528 ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สและเรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสนใจในวิชาภาษาไทย

แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บุญปลูก สิทธิไทย (2534 : 74 - 77) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตนกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคูงวิทยา จังหวัดอุดรธานี ปีการศึกษา 2532 ผลปรากฏว่า ความสนใจในวิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปการรู้ตนกับการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คาน (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 39 ; อ้างอิงมาจาก Khan. 1967 : 2393 - A) ศึกษาองค์ประกอบด้านอารมณ์ จิตใจในการพยากรณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลปรากฏว่าความสนใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญ

บล็อก (Block. 1970 : 104 - 106) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลปรากฏว่าความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกัน
4. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เนื้อหาและระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การดำเนินการทดลองและรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 222 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน จำนวน 80 คน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง สอนโดยวิทยากรโรงเรียนสาธิตเรีจวบ

กลุ่มควบคุม สอนโดยใช้แผนการสอนตามคู่มือครู

2. เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นเนื้อหาวิชาหลักภาษาไทย ท 305 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องคำและรูปลักษณะของคำไทย เรื่องการสังเกตลักษณะของคำที่เป็นคำไทยแท้กับคำที่มาจากภาษาอื่น โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

2.1 คำและรูปลักษณะของคำไทย

1. คำมูล
2. คำประสม
3. คำซ้อน
4. คำซ้ำ
5. คำสมาส
6. คำสนธิ

2.2 การสังเกตลักษณะของคำไทยแท้กับคำที่มาจากภาษาอื่น

1. คำไทยแท้
2. คำไทยที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤต
3. คำไทยที่มาจากภาษาเขมร

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้า ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 16 คาบ คาบละ 50 นาที

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

3.1 แผนการสอนวิชาหลักภาษาไทย

1. แผนการสอนวิชาหลักภาษาไทยโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แผนการสอนวิชาหลักภาษาไทยตามคู่มือครู

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย

3.3 แบบสอบถามวัดความสนใจวิชาหลักภาษาไทย

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 การสร้างแผนการสอนวิชาหลักภาษาไทย

ผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนวิชาหลักภาษาไทยโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับแผนการสอนตามคู่มือครู โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน เนื้อหาที่จะสอนเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของบทเรียนและกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการ
2. แบ่งเนื้อหาที่จะสอนออกเป็นตอนย่อยๆ แล้วกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผลของเนื้อหาแต่ละตอน
3. สร้างแผนการสอนวิชาหลักภาษาไทย

3.1 แผนการสอนวิชาหลักภาษาไทยโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

สร้างแผนการสอนวิชาภาษาไทยโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำและรูปลักษณะของคำไทย เรื่องการสังเกตลักษณะของคำไทยแท้กับคำที่มาจากภาษาอื่น มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาและสร้างบทเรียนสำเร็จรูป
2. สร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง
3. นำบทเรียนที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูปและผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย
4. นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ตรวจแก้ไขแล้ว มาแปลงเป็นบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน
5. นำบทเรียนสำเร็จรูปไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับภาพการ์ตูน

6. นวัตกรรมสำเร็จรูปที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนนาฏศิลป์
 ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อ
 บกพร่องด้านความเหมาะสมของภาษา เวลาและความเหมาะสมของการ์ตูนประกอบภาพ ซึ่งผู้วิจัย
 ปฏิบัติดังนี้

ก. การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ใช้นักเรียน 3 คน ทดลองครั้งละ 1
 คน ผู้วิจัยคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด เพื่อบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน
 ที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำบทเรียนของแต่ละคน และตรวจคำตอบของนักเรียนหลังจากนั้นจึงซักถามว่า
 นักเรียนมีปัญหาอะไรบ้าง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขบทเรียนต่อไป

ข. การทดลองกลุ่มเล็ก โดยนำบทเรียนที่แก้ไขหลังจากทดลองแบบ
 หนึ่งต่อหนึ่งแล้วไปทดลองกับนักเรียนอีก 10 คน เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขบทเรียนอีกครั้ง
 หนึ่ง ก่อนจะนำไปทดลองภาคสนามเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน

ค. การทดลองภาคสนาม นำบทเรียนที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับ
 นักเรียน จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบเกณฑ์ประสิทธิภาพของบทเรียน ได้ 98 / 96 (เกณฑ์
 มาตรฐาน 90 / 90 (The 90 / 90Standard) 90 ตัวแรก เป็นคะแนนที่ได้จากการตอบ
 คำถามทุกกรอบของบทเรียนถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 90 ส่วน 90 ตัวหลัง เป็นคะแนนที่ได้จากการ
 ทวนแบบทดสอบหลังเรียนถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 90) นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขบทเรียนอีกครั้ง
 ก่อนที่จะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

ง. นวัตกรรมสำเร็จรูปที่แก้ไขแล้ว ไปจัดทำเป็นรูปเล่ม เพื่อนำ
 ไปใช้ในการทดลองจริง

3.2 สร้างแผนการสอนวิชาหลักภาษาไทยตามคู่มือครู

1. ศึกษาแผนการสอนวิชาหลักภาษาไทยจากคู่มือครู กรมวิชาการ
2. สร้างแผนการสอนเป็นรายคาบให้สอดคล้องกับวิธีดำเนินการทดลอง
 และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยยึดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลเป็นสำคัญ
 แล้วนำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในด้านความสอดคล้องของกิจกรรม
 เนื้อหาและการประเมินผล ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3. นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4. นำแผนการสอนที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการวิจัยต่อไป

4.2 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือ
2. วิเคราะห์หลักสูตรตามเนื้อหาที่นำมาทดลองสอน
3. สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
4. สร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 80 ข้อ
5. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมในเนื้อหา
6. นำแบบทดสอบที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 100 คน
7. นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ด้วยเทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง .22 - .78 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .22 - .81 เลือกข้อสอบที่มีคุณภาพจำนวน 40 ข้อ เป็นข้อสอบที่สอดคล้องตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร
8. นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ 40 ข้อนั้น ไปทดลองกับนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเชื่อมั่น .78
9. นำผลการวิเคราะห์เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัณฑิต แล้วใช้เป็นเครื่องมือในการทดลอง

4.3 การสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย

การสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษาของ ส่วน สายยศและอังคณา สายยศ (2531 : 136 - 162) การวัดผลทางจิตวิทยาของ บุญส่ง นิลแก้ว (2519 : 240)
2. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ท จำนวน 40 ข้อ
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัย นาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน แล้วตรวจให้คะแนนโดยข้อความทาง บวกให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 สำหรับระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อย ที่สุดตามลำดับ ส่วนข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน
5. นำผลการตรวจให้คะแนนมาหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิค 25 % ของ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ คำนวณจากสูตรของเอ็ดเวิร์ด (Edward) (ส่วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2536 : 85) เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 2.84 - 5.72 คัดเลือกไว้ 20 ข้อ
6. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธี สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ส่วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75

5. ดำเนินการทดลองและรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่ง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (ส่วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2531 : 216) ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	$\sim X$	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

- X แทน วิธีสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
- $\sim X$ แทน วิธีสอนตามแผนการสอนตามคู่มือครู
- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
- ER แทน กลุ่มทดลอง
- CR แทน กลุ่มควบคุม
- T_1 แทน การสอนก่อนการเรียน
- T_2 แทน การสอนหลังการเรียน

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย และแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท

2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกัน ใช้เวลา 16 คาบ คาบละ 50 นาที เท่ากัน แต่ใช้วิธีการสอนต่างกัน ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

2.2 กลุ่มควบคุม สอนโดยใช้แผนการสอนตามคู่มือครู

3. ทดสอบหลังการเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย และแบบทดสอบวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับการทดสอบก่อนการเรียน

4. ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามวัดความสนใจ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบ Independent Group

2. เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบ Independent Group

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test แบบ Dependent Group

4. เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test แบบ Dependent Group

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (s^2)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ คำนวณจากสูตรของเอ็ดเวิร์ด (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 85)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย คำนวณจากสูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{pq}{s_t^2} \right]$$

r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ทำถูกในข้อหนึ่งๆ $= \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ คือ $1-p$

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของคะแนนของแบบทดสอบ

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย โดย
วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) คำนวณจากสูตรของครอนบัค (Cronbach)
(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{S_i^2}{S_t^2} \right]$$

α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ คำนวณจากสูตรของเฮ็ดวาร์ด (ล้วน สายยศและ อังคณา สายยศ. 2536 : 85)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

S_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง

S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง

n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชา
หลักภาษาไทย ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบ Independent
Group (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1) S_1^2 + (n_2-1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

n_1 แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง

n_2 แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุม

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชา
หลักภาษาไทย ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test
แบบ Dependent Group (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 87)

$$t = \frac{\sum D}{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}$$

t แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution

$\sum D$ แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างกำลังสองของคะแนน
ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S^2	แทน	ความแปรปรวนมาตรฐานของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
ED	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนการเรียน กับหลังการเรียน
ED^2	แทน	ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนที่ได้จากการทดลอง และหลังการทดลอง
t	แทน	ค่าสถิติ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง
4. เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ได้ผลแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	40	19.95	25.20	4.03**
กลุ่มควบคุม	40	16.08	11.90	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักเรียนที่สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1

2. เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามคู่มือครู

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยแตกต่างกัน ได้ผลแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	74.10	48.58	4.98**
กลุ่มควบคุม	40	65.18	79.39	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 แสดงว่า ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

3.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	$\bar{X}$	D	D ²	t
ก่อนการทดลอง	40	11.73	339	4,085	9.16**
หลังการทดลอง	40	19.95			

จากตาราง 4 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนการทดลองแตกต่างกับหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3

3.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	$\bar{X}$	D	D ²	t
ก่อนการทดลอง	40	13.53	102	1,020	3.65**
หลังการทดลอง	40	16.08			

จากตาราง 5 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลองแตกต่างกับหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 3

4. เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

4.1 การเปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ก่อนและหลังการทดลอง ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

ความสนใจในวิชา หลักภาษาไทย	N	$\bar{X}$	D	D ²	t
ก่อนการทดลอง	40	60.85	530	7,296	31.64**
หลังการทดลอง	40	74.10			

จากตาราง 6 แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป มีความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย แตกต่างกับก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

4.2 การเปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนตาม
คู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุม ก่อนและหลัง
การทดลอง

ความสนใจในวิชา หลักภาษาไทย	N	$\bar{X}$	D	D ²	t
ก่อนการทดลอง	40	59.95	221	1,325	21.88**
หลังการทดลอง	40	65.18			

จากตาราง 6 แสดงว่านักเรียนกลุ่มควบคุมหลังจากได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจ
ในวิชาหลักภาษาไทย แตกต่างกับก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง
4. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลอง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 222 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ได้แก่นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 วิทยาลัยนาฏศิลป์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 40 คน รวม 80 คน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

กลุ่มควบคุม จำนวน 40 คน สอนโดยใช้แผนการสอนตามคู่มือครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 แผนการสอน 2 แบบ คือ แผนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับแผนการสอนตามคู่มือครู

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .78 ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .22 - .78 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .22 - .81

3.3 แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย เป็นแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 2.84-5.72 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75

4. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 50 นาที กลุ่มละ 16 คาบ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
หลักภาษาไทยและแบบสอบถามความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

4.2 ดำเนินการสอนตามแผนการสอนโดยใช้เนื้อหาเดียวกัน กลุ่มละ 16 คาบ กลุ่ม
ทดลองสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มควบคุมสอนตามคู่มือครู

4.3 ทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
หลักภาษาไทยและแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย ชุดเดียวกับการทดสอบก่อน
การทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุม โดยใช้สถิติ t - test แบบ Independent
2. เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
โดยใช้สถิติ t - test แบบ Independent
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test แบบ Dependent
4. เปรียบเทียบความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test แบบ Dependent

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนระดับนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ที่เรียนวิชาหลักภาษาไทยโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
กับการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการ
สอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียน
สำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

4. ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแตกต่างกับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแตกต่างกับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นก็แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ผลการวิจัยที่พบอาจเนื่องมาจาก

นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป บางคนไม่ได้เข้าเรียนเพราะต้องไปปฏิบัติกิจกรรมการแสดง นักเรียนเหล่านี้ได้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง ทำให้เรียนทันเพื่อน ไม่เป็นภาระการเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาหลักภาษาไทย โดยจัดเนื้อหาออกเป็นกรอบย่อยๆ ตามลำดับจากง่ายไปหายาก ประกอบด้วยคำอธิบาย เนื้อหา ตัวอย่าง และแบบฝึกหัด และตรวจคำตอบจากเฉลยที่ให้ไว้ในกรอบถัดไป มีข้อมูลย้อนกลับทำให้นักเรียนทราบผลทันทีว่าคำตอบถูกต้องหรือไม่ ถ้าตอบถูกต้องจะมีการเสริมแรงทำให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะศึกษาต่อไป เมื่อไม่เข้าใจตรงไหนก็สามารถย้อนกลับไปอ่านบททบทวนใหม่ นักเรียนจะเรียนได้เร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความสามารถและศักยภาพของตนเอง ดังนั้นนักเรียนที่ไปปฏิบัติกิจกรรมการแสดงก็บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้เช่นเดียวกับนักเรียนที่เรียนในชั้นเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู บางคนที่ต้องไปปฏิบัติกิจกรรมการแสดงจะมีเอกสารประกอบความรู้ให้ศึกษาและทำแบบฝึกหัด แต่นักเรียนก็ยังคง

ขาดความเข้าใจในเนื้อหาวิชา เพราะเอกสารประกอบความรู้เป็นเพียงการอธิบายเนื้อหาโดยรวม ไม่ได้จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก หรือมีข้อมูลย้อนกลับเพื่อตรวจคำตอบได้ทันทีเหมือนแบบเรียนสำเร็จรูป ดังนั้นนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปจึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายในกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม นั้น เมื่อพิจารณาคะแนนผลต่างในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนนั้นพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีคะแนนผลต่างภายในกลุ่มสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพัฒนาการทางการเรียนเพิ่มขึ้น แต่นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าอาจเป็นเพราะนักเรียนได้เรียนทุกคนโดยนำไปศึกษาด้วยตนเอง แม้จะต้องใช้เวลาเรียนไปร่วมปฏิบัติตามกิจกรรมการแสดงก็สามารถบรรลุจุดประสงค์ในการเรียนการสอนได้เช่นเดียวกับนักเรียนที่เรียนในชั้นเรียน ตลอดจนครูสามารถติดตามการนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้โดยดูจากการตอบคำถามในแต่ละกรอบและการทำแบบฝึกหัดบทวนบทเรียน เฉพาะแบบฝึกหัดบทวนบทเรียนจะไม่มีเฉลยให้ในบทเรียนนักเรียนต้องมาตรวจคำตอบด้วยตนเองกับครู อันเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนนำบทเรียนไปศึกษาอย่างจริงจัง

2. ความสนใจในการเรียนวิชาหลักภาษาไทย

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า ความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแตกต่างกับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแตกต่างกับการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นั่นก็แสดงว่าความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู และความสนใจในการเรียนวิชาหลักภาษาไทยก่อนและหลังการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

ผลการวิจัยที่พบอาจเนื่องมาจาก

2.1 บทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้นนี้มีภาพการ์ตูนประกอบ การที่มีภาพการ์ตูนประกอบ บทเรียน ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจมากกว่าบทเรียนที่มีแต่ตัวอักษร เพราะภาพการ์ตูนสามารถสร้างความสนใจอันเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ได้ดี (สุมาลี พลราชบุรี. 2529 : 45 อ้างอิงมาจากกระทรวงศึกษาธิการ. 2520 : 35) นอกจากนี้ เมนส์ (Mains. 1945 : 506 - 507) ยังกล่าวไว้ว่า "การ์ตูนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะกับการสอนภาษา ซึ่งอาจนำเอาการ์ตูนมาใช้ในการเรียนการสอนได้หลายวิชาอย่างกว้างขวาง" เมื่อผู้วิจัยนำบทเรียนสำเร็จรูปที่มีภาพการ์ตูนประกอบไปให้นักเรียนศึกษา ปรากฏว่านักเรียนให้ความสนใจภาพการ์ตูนมาก บางคนมาขอคัดลอก บางคนช่วยตกแต่งเพิ่มเติมมาให้ หรือระบายสีเพิ่มมาให้ และบางคนยังช่วยเสนอแนะการ์ตูนในแบบต่างๆ ให้ด้วย ภาพการ์ตูนจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ

2.2 นักเรียนส่วนมากมีความรู้สึกว่าการเรียนวิชาหลักภาษาไทยเป็นวิชาที่ยาก น่าเบื่อ ทำให้ไม่สนใจเรียน (สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย. 2538 : 206) การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปนั้นผู้วิจัยได้นำเนื้อหาวิชาหลักภาษาไทยที่ยาก มาจัดลำดับใหม่ โดยแบ่งเป็นกรอบย่อยๆ ตามลำดับจากง่ายไปหายาก ทำให้บทเรียนน่าสนใจ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน คนที่เรียนช้าก็สามารถใช้เวลาได้อย่างเต็มที่ คนที่เรียนเร็วก็ไม่เบื่อบที่ต้องรอเพื่อน เพราะมีแบบฝึกหัดเสริมมาให้ทำ บทเรียนในแต่ละกรอบมีข้อมูลย้อนกลับทันที ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจ มีความพอใจและสนใจที่จะเรียน จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ คาน (Khan. 1962 : 2393 - A) แมคเคลแลนด์ (Mc Clelland. 1969 : 2339 - A) และ บล็อก (Block. 1970 : 104 - 106) ที่ศึกษาความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ความสนใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปช่วยแก้ปัญหาการไม่ได้เข้าชั้นเรียนของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ไปปฏิบัติกิจกรรมการแสดงได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงควรขยายผลการทดลองการใช้บทเรียนสำเร็จรูปไปยังวิทยาลัยนาฏศิลป์ในส่วนภูมิภาค
2. วิชาหลักภาษาไทยเป็นวิชาประเภทเนื้อหา กฎเกณฑ์ หลักการ จึงเหมาะที่จะใช้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง สำหรับวิชาอื่นๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้ ก็สามารถนำไปใช้ได้
3. ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่น เช่น ความคงทน เจตคติ ฯลฯ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. จิตวิทยาการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเดชา, 2528.

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. การเขียนบทเรียนสำเร็จรูป. กรุงเทพฯ : 2530.

_____. ชุดการเรียนรู้การสอน. เชียงใหม่ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, 2536.

_____. งานวิจัยบทเรียนสำเร็จรูปภาษาฝรั่งเศส. เชียงใหม่ : 2533.

กาญจนา เกียรติประวัติ. นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , ม.ป.ป.
อัสสัณา.

เกษมา จงสูงเนิน. การศึกษามลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการใช้กับมาใช้หนังสือการ์ตูน
ประกอบบทเรียน ในการสอนตามคู่มือครูของสสวท. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัสสัณา.

จรรยา เอี่ยมสะอาด. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบการเรียน
และโดยวิธีสอนแบบบรรยาย. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัสสัณา.

จันทิมา พรหมโชติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษร
เจริญทัศน์, 2529.

จรินทร์ สุกุลถาวร. จิตวิทยาเกี่ยวกับการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
ม.ป.ป.

เจือจันทร์ กัลยา. การศึกษามลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสนใจในการเรียน
วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยวิธีบทเรียนสำเร็จรูปประกอบ
ภาพการ์ตูน. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2532. อัสสัณา.

ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

_____. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประสานมิตร, 2524.

ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2520.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

เทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยะชาติ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ.
การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

นิพนธ์ คุชปรีดี. โสตทัศนศึกษา. กรุงเทพฯ : แพร์พิตยา, 2519.

_____. นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา. ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2519.

บันลือ พฤกษ์วัน. เอกสารประกอบการเรียนประถม 322 การสอนภาษาไทยในโรงเรียน
ประถมศึกษา. พิษณุโลก : แผนกเอกสารและการพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2522.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษิตสยาม, 2521.

บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ค.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2524. อัดสำเนา.

บุญปลูก สิทธิไทย. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย
ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีบทเรียนสำเร็จรูปการคูณกับการสอน
ตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

บุญเหลือ ทองเอี่ยมและสุวรรณ นาฏ. การใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ : ฝ่ายตำรา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

- ประดับ เรืองมัลลย์. หลักการสอนและเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- ประยงค์ นาโค. ผลการสอน 3 แบบ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ความเป็น
ผู้เรียนและความคงทนในการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ประสัท อิศรปรีดา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต, 2522.
- ประเสริฐ มาสุปรีดี. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หลักการสอนด้วยหนังสือการ์ตูนกับการสอน
ตามปกติ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ปรัชญา ใจสะอาด. บทเรียนสำเร็จรูปและเครื่องช่วยสอน. ลพบุรี : หัตถโกศลการพิมพ์,
2522.
- ปรีดี จิมแจ่ม. การทดลองเปรียบเทียบผลการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องตรรกศาสตร์สัญลักษณ์
เบื้องต้นในระดับชั้น ม.ศ.1 โดยใช้บทเรียนโปรแกรมกับการสอนปกติ. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- ปราณี ปัญจาคะ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนกับเรียนโดยครูเป็นศูนย์กลาง.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
อัดสำเนา.
- เปื้อง กุมุท. การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
_____. การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์โสตทัศนศึกษา
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516.
_____. เทคนิคการเขียนบทเรียนโปรแกรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- เปลื้อง ผนคร. จิตวิทยาสำหรับชีวิต. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

- ผะอบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะสำคัญของภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักราชเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2521.
- ไพศาล กุศลรัตน์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูนแบบภาพถ่ายผสมการ์ตูนกับหนังสือการ์ตูนแบบภาพการ์ตูนธรรมดา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- ไพโรจน์ เบาใจ. คู่มือการเขียนบทเรียนโปรแกรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- มนตรี แยมกลีกร. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านพุทธิพิสัยในวิชาสุขศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้แบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงการตูนกับการใช้แบบเรียนสำเร็จรูปเชิงเส้นตรงธรรมดา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ยุพิน พิพิธกุล. การเรียนการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์, 2524.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพฯ, 2530.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพรจำกัด, 2531.
- วนิดา ศิริมาลา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการสอนมินิคอร์สกับที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย กรมวิชาการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- วันเนา ยูเต็น. บทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนกลอนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.
- วิภา วโรตมะวิษณุ. "นวัตกรรมการศึกษา : บทเรียนสำเร็จรูป," ศึกษาศาสตร์สาร. 3 : 44 - 45 ; กันยายน 2521.

ศิริพร ดาระสุวรรณ์. ผลของการใช้บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูนวิชาคณิตศาสตร์กับ

นักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโท กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. คู่มือครูวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2538.

_____. หนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ท305 และ ท306 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเล่ม 3.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.

_____. คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.

_____. หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.

ศึกษาธิการ, กระทรวงและธนาคารกสิกรไทย. เอกสารประกอบงานนิทรรศการหนังสือการ์ตูน
สำหรับเด็ก. 2524.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย กรมสามัญศึกษา. คู่มือการใช้ videotape. 2503.

สนม ครูทเมือง. การสอนภาษาไทย. เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2523.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.

สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่นๆ. คู่มือการใช้สไลด์ทัศนวิสัย. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2516.

สมพร ชนอุดม. เอกสารประกอบการสอนเทคโนโลยีทางการศึกษาเรื่องบทเรียนโปรแกรม.
ม.ป.ป. อัดสำเนา.

สมพร ยิ้มสกุล. การทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูปในการสอนวิชาภาษาไทย 032 ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

สมหญิง กลั่นศิริ. คำสอนประกอบคำบรรยายสไลด์ทัศนศึกษาเบื้องต้น ศ.ล.318. กรุงเทพฯ :
ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521.

- สันต์ ภิบาลสุข. นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2522.
- สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทิมพรรย์. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2538.
- สุโท เจริญสุข. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.
- สุนันท์ ศลโกสม. การประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- สุนันท์ สังข์อ่อง. สื่อการสอนและนวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. "การวัดทัศนคติและความสนใจ," วารสารการวัดผลการศึกษา. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กันยายน - ธันวาคม 2524.
- เสียง ชูสกุล. การทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ จากการเรียนเป็นกลุ่ม เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้บทเรียนโมดูลและการเรียนตามแผนการสอน สสวท.ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2528.
- โสภณ นิไชยโยค. การสร้างบทเรียนโปรแกรมวิชาภาษาไทยเรื่องโคลงสองสุภาพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.
- หรรษา นิลวิเชียร และคนอื่นๆ. การผลิตบทเรียนสำเร็จรูปสไลด์เทป. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 2524.

- Block, Jame H. "The Effects of Variance Levels of Performance on Selected Cognitive Affectives and Time Variables," in Mastery Learning : Theory and Practice. New York : Holt,Rinehart and Winston, Inc., 1970.
- David, Carl Bockman. The Effectiveness of Programed Instruction versus The Lecture-Discussion Method of Teaching Basic Metallurgical Concepts. University of Northern Colorado, 1971.
- Dewey, John. Dictionary of Education. New York : Philosphical Library, 1959.
- Fry, Edward B. Teaching Mechine and Programmed Instruction. New York : Book Company Inc., 1963.
- Haring, Norris G. Analysis and Modification of Classroom Behavior. New Jersey:Englewood Cliffs, Printice-Hall Inc., 1972.
- Hawkes, Herbert E., E.R.Lindquist and C.R.Mann. The Construction and Use of Achievement Examination.Bost on : Houghton Mufflin Co., 1963.
- Kinder, James S. Audio-Visual Materials and Techniques. 2nd ed. New York : American Book Company, 1959.
- McClelland, David C.and David G.Winler. Motivation Economic Achevement. New York : The Free Press, 1969.
- Mc Kinley, John and Robert M.Smith. Program planning : a handbook. Bloomington, Indiana:Community Service in Adult Education, 1955.
- Mohrens, William A.and Irvin J.Lehmann. Standardized Test in Education. New York : Holt and Rinehart Inc., 1969.
- Powell, Marvin. The Psychology of Adolescence. New York : The Bobless Merril Company, 1963.

Sand, Lester B. Audio-Visual Procedures in Teaching. New York : The Ronald Press Company, 1956.

Schramm, Wilbur. The Research on Programmed Instruction: Annotated Bibliography. Washington D.C. : U.S. Department of Health Education and Welfare, 1964.

Sones, W.W.D. "The Comics and the Instructional Method," Journal of Educational Sociology. 238 - 239 ; December, 1944.

Thiagarajann, Sivasailam. Programmed Instruction for Literacy Workers. Tehran : Hulton Educational Publicationals Ltd., 1976.

Thorndike, Robert L. and Hagen Elizabeth. Measurement and Evaluation in Psychology and Education. 3rd ed. New York : John Willey, 1969.

Traw, William Clark. Teacher and Technology. New York : Meredith Publishing Company, 1963.

Walton, David John Alexander. A Comparative Study of Computer- Assisted Instruction, Programmed Instruction and Lecture in teaching of English Conditional Sentences to Native Speakers of Arabic. Buffalo : State University of New-York at Bufflo, 1986.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

1. ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย
2. ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย
3. ตารางคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
4. ตารางคะแนนวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 8 แสดงค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย

ข้อที่	P	R	ข้อที่	P	R
1.	.78	.22	21.	.48	.67
2.	.37	.37	22.	.37	.22
3.	.33	.37	23.	.31	.26
4.	.33	.37	24.	.37	.30
5.	.54	.63	25.	.31	.41
6.	.50	.33	26.	.48	.81
7.	.37	.30	27.	.50	.63
8.	.56	.44	28.	.39	.26
9.	.37	.22	29.	.63	.67
10.	.31	.33	30.	.59	.74
11.	.57	.63	31.	.59	.52
12.	.72	.41	32.	.44	.44
13.	.70	.22	33.	.33	.37
14.	.33	.30	34.	.39	.56
15.	.37	.59	35.	.24	.26
16.	.26	.22	36.	.52	.67
17.	.48	.52	37.	.54	.33
18.	.72	.26	38.	.46	.48
19.	.26	.22	39.	.41	.37
20.	.69	.56	40.	.42	.41

ค่าความเชื่อมั่น 0.78

ตาราง 9 ค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1.	3.53	11.	4.35
2.	3.09	12.	3.55
3.	3.06	13.	4.40
4.	5.48	14.	4.41
5.	3.20	15.	5.72
6.	3.03	16.	4.03
7.	4.74	17.	2.84
8.	3.20	18.	3.07
9.	5.59	19.	3.59
10.	3.33	20.	2.87

ค่าความเชื่อมั่น 0.75

ตาราง 10 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย เปรียบเทียบการสอบก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มทดลอง

เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง
1.	19	20	1	21.	6	17	11
2.	15	18	3	22.	8	19	11
3.	10	21	11	23.	14	15	1
4.	6	23	17	24.	13	27	14
5.	5	16	11	25.	16	21	5
6.	10	18	8	26.	18	18	0
7.	13	30	17	27.	9	17	8
8.	9	24	15	28.	9	13	4
9.	9	29	20	29.	10	26	16
10.	12	18	6	30.	9	17	8
11.	7	13	6	31.	7	26	19
12.	10	16	6	32.	14	25	11
13.	14	14	0	33.	13	27	14
14.	11	27	16	34.	13	17	4
15.	11	17	6	35.	12	25	13
16.	10	15	5	36.	15	25	10
17.	13	17	4	37.	16	24	8
18.	11	11	0	38.	8	14	6
19.	15	24	9	39.	17	18	1
20.	10	14	4	40.	12	22	10

*** คะแนนเต็ม 40 คะแนน

ตาราง 11 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย เปรียบเทียบการสอบก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มควบคุม

เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง
1.	15	16	1	21.	14	10	-4
2.	12	17	5	22.	16	13	-3
3.	11	15	4	23.	12	15	3
4.	12	17	5	24.	10	21	11
5.	18	13	-5	25.	13	25	12
6.	13	16	3	26.	19	16	-3
7.	9	12	3	27.	17	19	2
8.	16	16	0	28.	13	20	7
9.	11	14	3	29.	13	16	3
10.	16	27	11	30.	10	16	6
11.	17	16	-1	31.	10	15	5
12.	9	12	3	32.	19	17	-2
13.	12	19	7	33.	15	10	-5
14.	10	14	4	34.	8	15	7
15.	16	18	2	35.	14	15	1
16.	16	16	0	36.	16	14	-2
17.	10	14	4	37.	16	17	1
18.	16	17	1	38.	17	11	-6
19.	13	21	8	39.	8	16	8
20.	16	17	1	40.	13	15	2

*** คะแนนเต็ม 40 คะแนน

ตาราง 12 คะแนนวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย เปรียบเทียบการสอบก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มทดลอง

เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง
1.	80	88	8	21.	59	73	14
2.	78	86	8	22.	58	72	14
3.	77	84	7	23.	58	72	14
4.	77	83	6	24.	58	72	14
5.	71	83	12	25.	57	71	14
6.	70	83	13	26.	57	71	14
7.	70	82	12	27.	56	71	15
8.	70	80	10	28.	56	71	15
9.	68	80	12	29.	55	70	15
10.	68	80	12	30.	53	69	16
11.	65	79	14	31.	53	69	16
12.	65	79	14	32.	53	69	16
13.	65	78	13	33.	51	68	17
14.	64	77	13	34.	51	68	17
15.	63	77	14	35.	51	67	16
16.	62	77	15	36.	50	66	16
17.	62	76	14	37.	50	64	14
18.	61	76	15	38.	50	63	13
19.	61	75	14	39.	50	60	10
20.	61	75	14	40.	50	60	10

*** คะแนนเต็ม 100 คะแนน

ตาราง 13 คะแนนวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย เปรียบเทียบการสอบก่อนและหลัง
การทดลองของกลุ่มควบคุม

เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง	เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลต่าง
1.	80	83	3	21.	60	65	5
2.	75	82	7	22.	59	63	4
3.	72	81	9	23.	57	63	6
4.	72	80	8	24.	57	63	6
5.	71	78	7	25.	57	63	6
6.	71	78	7	26.	56	62	6
7.	70	76	6	27.	56	62	6
8.	70	75	5	28.	55	62	7
9.	65	72	7	29.	55	61	6
10.	64	70	6	30.	55	59	4
11.	64	68	4	31.	55	59	4
12.	64	68	4	32.	54	58	4
13.	64	68	4	33.	53	57	4
14.	63	67	4	34.	53	56	3
15.	63	66	3	35.	49	55	6
16.	62	66	4	36.	49	54	5
17.	61	66	5	37.	48	52	4
18.	59	66	7	38.	48	52	4
19.	59	66	7	39.	48	51	3
20.	60	65	5	40.	45	49	4

*** คะแนนเต็ม 100 คะแนน

ภาคผนวก ข.

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย
2. แบบสอบถามวัดความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชา หลักภาษาไทย (ท 305)
นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539

คำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบฉบับนี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักภาษาไทย (ท 305) มีคำถาม ทั้งหมด 40 ข้อ ให้นำเวลาทำ 60 นาที
2. คำถามในแบบทดสอบฉบับนี้ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบทั้งสิ้น คือ คำถามแต่ละข้อ จะให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จาก ก ข ค หรือ ง ที่ให้ไว้ เมื่อเลือกคำตอบใด ก็ให้ไปขีดกากบาทในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่าง การเลือกตอบข้อ ก ดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0	X			

ถ้านักเรียนตอบไปแล้วแต่ต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดทับคำตอบเดิม ดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0	X			

3. ถ้าพบข้อใดยาก จงเว้นข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงค่อยกลับมาทำใหม่
4. อย่าขีดเขียนเครื่องหมายใดๆในแบบทดสอบฉบับนี้ ให้ขีดกระดาษคำตอบเท่านั้น
5. หลังจากทำแบบทดสอบเรียบร้อยแล้ว ให้นำแบบทดสอบส่งคืนกรรมการคุมสอบด้วย

1. ข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. คำมูล เป็นคำที่ตั้งขึ้นใหม่ในภาษา
- ข. คำมูล เป็นคำที่มาจากภาษาใดก็ได้
- ค. คำมูล เป็นคำที่มีใช้ในภาษามาแต่เดิม
- ง. คำมูล เป็นคำที่แสดงถึงศิลปะของภาษา

2. "คำมูล ที่มีความหมายต่างกันมาประสมกัน"

คำในข้อใดสอดคล้องกับข้อความตามนี้

- ก. นักรบ ละลาย บันได
- ข. ค้างคาว สายพาน กาจัด
- ค. ครอบครัว ชายผ้า แจกัน
- ง. จดหมาย ต่อหน้า แบบเรียน

3. คำว่า "คัดเลือก" เป็นการสร้างคำแบบใด

- ก. คำซ้ำ
- ข. คำซ้อน
- ค. คำสมาส
- ง. คำประสม

4. คำสมาสและสนธิต่างกันในเรื่องข้อใด

- ก. ใช้คำบาลี-สันสกฤต
- ข. แผลจากคำหลังไปคำหน้า
- ค. ไม่มีรูปวิสรรชนีย์อยู่กลางคำ
- ง. มีการกลมกลืนเสียงระหว่างคำ

5. ข้อใดมีคำมูลหลายพยางค์

- ก. เพราะแม่ลูกผูกใจคิดถึงกัน
- ข. แล้วรีบร่ำเดินตรงเข้าดงตาล
- ค. จะนั่งหยุดพูดจาจะช้าการ
- ง. สงสารนักรจะร้างไปห่างแม่

6. ข้อใดมีคำมูลพยางค์เดียวทุกคำ
- ก. เบิกทรัพย์วันละบาทซื้อ มังสา
 - ข. นายหนึ่งเลี้ยงพยัคฆา ไปอ้วน
 - ค. สองสามส่นายมา กากับ กันแฮ
 - ง. บังทรัพย์สี่ส่วนถ้วน บาทสิ้นเสียดาย
7. ข้อใดมีคำมูลหลายพยางค์
- ก. พวกเด็กเด็กดีใจไปสัหวา
 - ข. ซ่อนข้าวปลาปส่อยควายแล้วผายผัน
 - ค. บ้างเห็บหน้าผำนุ่งเกี้ยวพวงพัน
 - ง. หัวเราะกันกู่จะห่อให้พอแรง
8. ข้อใดเป็นคำประสมทุกคำ
- ก. คนคร้ว คนรถ คนเดิน
 - ข. ตาปลา ตาฝ้า ตาชา
 - ค. รถราง รถขยะ รถเมล์
 - ง. เรือพ่วง เรือหางยาว เรือผุ
9. ข้อใดไม่มีคำประสม
- ก. อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก
แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย
 - ข. แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่ารัก
คนอันสักหมิ่นแสนไม่หมิ่นเหมือน
 - ค. ลูกผู้ชายลายมือนี้คือยศ
เจ้าจงอดส่าห์ทำสม่าเสมียน
 - ง. เทียนดอกไม้ไซ้ข้าวมะพร้าวพร้อม
น้ำมันหอมแป้งปรุงฟุ้งทั่วห้อง

10. ข้อใดมีค่าประสมมากที่สุด

- ก. ผึ้งนางนวลบินว่อนร่อนเวหา
- ข. คาคเข้มขัดนิริภัยพลอดภัยจริงหรือ
- ค. ดาวเทียมช่วยในการสื่อสารได้มาก
- ง. ภาพเขียนภาพนี้ทำให้ชื่อเสียงเขากระฉ่อน

11. ข้อใดใช้ไม้ยมกไม่ถูกต้อง

- ก. พอทราบอายุขั้วตานั้นองเอยพื้มานั่งทาตาปริบๆ
- ข. น้องอายุสามสิบๆ ดูซึ้งสวย
- ค. เรื่อยๆ มาเรื่อยๆ นกบินเสียงไปทั้งหมู่
- ง. เจ้านกน้อยๆเอย เจ้าบินมาจากไหน

12. คำซ้ำในข้อใดมีความหมายผิดไปจากเดิม

- ก. เสื่อสีขาวๆสกปรกง่าย
- ข. พุดาให้ดังๆกว่านี้ได้ไหม
- ค. อย่าไปวิ่งเล่นไกลๆน้า
- ง. ของกล้วยๆอย่างนี้ก็ทำไม่ได้

13. ข้อใดไม่ควรใช้ไม้ยมก

- ก. คนคนนี้ไม่ควรคบหาสมาคมด้วย
- ข. ดูลูกหมาตัวนั้นขีตั่วสันรึกริกที่เดียว
- ค. ถ้าแน่ใจขอให้มาพบกันซึ่งซึ่งหน้า
- ง. เคี้ยวเคี้ยวยาเม็ดนี้แล้วรีบกลืนเสีย

14. ข้อใดมีทั้งคำประสมและคำซ้อน

- ก. เจ้าหน้ไปทางดอกเปี้ย
- ข. นักเรียนต้องขยันและอดทน
- ค. แขกยามอยู่ยามที่หน้าโรงแรม
- ง. สมศรีไปซื้อพัดลมและมานั่งบังตา

15. คำในข้อใดเป็นคำซ้อนทุกคำ
- ข้าวดี ถั่วหาง ทางลัด
 - มิดชิด ติดตั้ง สิ่งสอน
 - ตกอับ ทรัพย์สิน กินนอน
 - ปนเปื้อน เข้มงวด กวดขัน
16. คำทุกคำในข้อใดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียง
- รุ่งเรือง รกร้าง รุ่งเรือง
 - บากบั่น บอบบาง ปิดป้อง
 - ทอดทิ้ง ทาบทาม ทอดถอน
 - กรอบแกรบ กรีดกราด กระดากกระเดื่อง
17. คำในข้อใดเป็นคำสมาสทุกคำ
- ทศชาติ พลความ เขวชวน
 - สิทธิบัตร เอกภาพ ราชครู
 - นาฏศิลป์ พิมพ์ดีด กรรมบท
 - ชีวประวัติ รัฐสภา ภาพเขียน
18. ข้อใดเป็นคำสนธิ
- วนาราม ภัตตาหาร ฤๅโลบาย
 - เทศาภิบาล อุดมโชค มาตรฐาน
 - ธนบัตร บุคลาธิษฐาน อัครชายา
 - ภัณฑารักษ์ อรรถรส ทารุณกรรม
19. ข้อใดมีคำที่อ่านออกเสียงไม่ต่อเนื่องกันแบบสมาส
- ทั้ง 2 คำ
- รัฐนิยม ภูมิภาค
 - รัชสมัย ภูมิอากาศ
 - รสนิยม ปราบกฏการณ์
 - รัชมิ่งคลาภิเษก ภูมิศาสตร์

20. "ไพรีนทราศเพียง พลมาร" ชื่อใดมีการ

สร้างคำแบบเดียวกับไพรีนทร

- ก. พุทธรณทล สโรมสร
- ข. กิจกรรม ผลานิสงส์
- ค. วิทยาลัย ธรรมจริยา
- ง. ปัญญาธิการ รังสิโยภาส

21-22 ข้อใดเป็นคำสนธิทุกคำ

21. ก. ประวัติการณ์ วิทยาลัย จุฬินทรีย์

- ข. เดชานุภาพ วนาราม ราชพาหนะ
- ค. สามัคคีธรรม ราชูปถัมภ์ ภูตานุกูต
- ง. ราชธานีราช ศาสตราวุธ บรรณารักษ์

22. ก. วุฒิมัตถ อภิบาล มหรรณพ

- ข. อธิบดี คุณชบการ ราชทินนาม
- ค. ธันวาคม มหัทศจรย์ ประมินทร์
- ง. ราชูปถัมภ์ รัตติกาล อัศโยภาส

23. ข้อใดมีทั้งคำสมาสและสนธิ

- ก. นายกรัฐมนตรีก้าวสู่นครพนธ์
- ข. พุทธานุภาพเป็นสิ่งที่มหัศจรรย์
- ค. เทวาลัยแห่งนี้เป็นโบราณสถานที่สำคัญ
- ง. นโยบายของท่านจะช่วยประชากรได้มาก

24. ข้อใดถูกต้อง

- ก. คิชฌานุกิชย์ มาจาก คิชฌา + นุกิชย์
- ข. จุฬาลงกรณ์ มาจาก จุฬา + อลงกรณ์
- ค. มโหฬาร มาจาก มโห + โหฬาร
- ง. ประเมนทร์ มาจาก ประ + อินทร์

25. ชื่อใดเป็นคำไทยแท้ทั้งหมด

- ก. สะเภา มะพร้าว ตะวัน
- ข. อาวุธ ลูกกระดุม ตาปู
- ค. ใยบัว เวเนย ลาย
- ง. ชัย ชั่วได้ มะม่วง

26. ชื่อใดไม่ใช่คำไทยแท้ทุกคำ

- ก. งอมพระราม
- ข. ตีตนไปก่อนไข้
- ค. รื้อหายล้อมคอก
- ง. อ้อยเข้าปากช้าง

27. "นกกระเจิบ" เป็นคำไทยแท้ที่มีการสร้าง

เช่นเดียวกับคำใด

- ก. งูกะปะ
- ข. ผลมะตูม
- ค. ตัวตะขาบ
- ง. ผักกระสัง

28-29 ชื่อใดเป็นคำไทยแท้ทุกคำ

28. ก. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

- ข. อนิจจังเป็นสิ่งที่เที่ยงแท้
- ค. คนสว่างทุกชีได้เพราะความเพียร
- ง. เมตตากรุณาเป็นเครื่องค้าจุนโลก

29. ก. ได้ยินเสียงแหว่ดังแผ่วมาแต่ไกลๆ

- ข. ชุ่มชื้นฤทัยหาใดจะปาน
- ค. ฟังเสียงบรรเลงดังเพลงขับขาน
- ง. ดุจทิพย์วิมานสรวนสุชาใจ

30. ข้อใดเป็นคำไทยแท้ที่เกิดจากการกร่อนเสียง

ทุกคำ

ก. มะพร้าว ชีปะขาว ตะเคียน

ข. กระตุม กระดุกกระดิก กระโจน

ค. ประหนึ่ง กระจุ่มกระจิม กระตัง

ง. กระพุ่ม กระจุกกระจิก ผักกระเฉด

31. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของภาษาสันสกฤต

ก. ใช้ ฤ ฤา

ข. นิยมใช้คำควบกล้ำ

ค. มีสระมากกว่าภาษาบาลี

ง. มีหลักการใช้ตัวสะกดแน่นอน

32. ข้อใดเป็นคำที่มาจากภาษาสันสกฤตทั้งหมด

ก. อัศนี พยัคฆ์ ภิกขุ

ข. ภัสดา วัตถุ รุกข์

ค. สตรี ราชนารี มนุษย์

ง. อัจฉรย์ กฤษณา ยุทธ

33. คำในข้อใดไม่ได้มาจากภาษาบาลี สันสกฤต

ก. บาเพ็ญ

ข. อาทิตย

ค. ศิลปากร

ง. ธรรมศาสตร์

34. คำใดมาจากภาษาบาลีทุกคำ

- ก. อิตถิ์ นุบผา
- ข. ตรัสรู้ สถาน
- ค. รัศมี กฤษณา
- ง. พัสตุ สวัสดิ์

35. คำใดมาจากภาษาบาลี

- ก. อัคคี
- ข. อุปสรรค
- ค. องครักษ์
- ง. อัศรายา

36. คำใดมาจากภาษาสันสกฤต

- ก. บรรจบ
- ข. บรรจง
- ค. บรรพต
- ง. บรรเลง

37. ข้อใดมีทั้งคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต

- ก. รัตนตรัย ศิลปะ
- ข. จักขุ วิสาสะ
- ค. สักขี ศีรษะ
- ง. กีฬา ครุฑ

38. ข้อใดเป็นคำที่มาจากภาษาเขมรทุกคำ

- ก. เจริญ กระถาง
- ข. กษัตริย์ ช้างนาญ
- ค. เสด็จ ฤาษี
- ง. ตาบล บังเกิด

39. คำในข้อใดมีการสร้างคำไม่เหมือนกับคำว่า

"กำเนิด"

ก. ดำเนิน

ข. สำเร็จ

ค. ชำนาญ

ง. กายาน

40. คำราชาศัพท์ในข้อใดเป็นภาษาเขมร

ก. พูล บังคม

ข. ตรัส ประภาษ

ค. โอวาท เสด็จ

ง. บรรทม โองการ

แบบสอบถามความสนใจในการเรียนวิชาหลักภาษาไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียน ด้านความสนใจ อันเกิดจากการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่า ตรงกับความรู้สึกและการกระทำของนักเรียนมากน้อยเพียงใด ที่สำคัญที่สุดคือขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง
2. วิธีตอบแบบสอบถาม ในข้อหนึ่งๆ จะมีช่องว่างให้นักเรียนเลือกตอบตามระดับของความรู้สึก หรือการกระทำ 5 ช่อง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างรอบคอบก่อน เมื่อจะตอบช่องใดให้ทำเครื่องหมาย / ให้ตรงกับช่องนั้นๆ
3. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนของนักเรียนแต่ประการใด คำตอบของนักเรียนจะมีประโยชน์และมีคุณค่ามากที่สุดก็ต่อเมื่อ นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความรู้สึก หรือการกระทำที่เป็นจริงของนักเรียนเท่านั้น

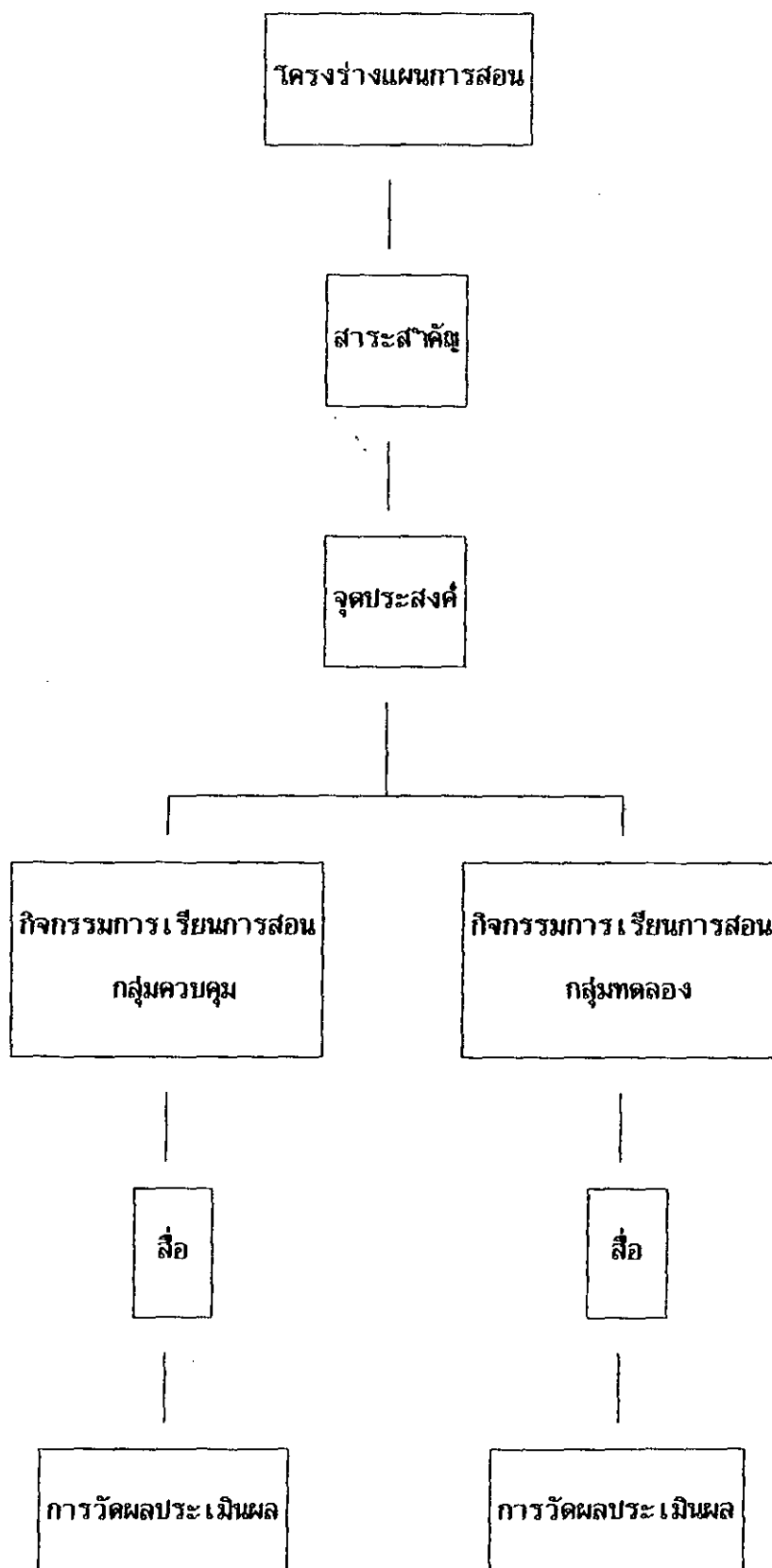
ข้อความ	ระดับความสนใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ข้าพเจ้าติดตามกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยตลอดชั่วโมง					
2. ข้าพเจ้าค้นคว้าหาคำตอบเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับวิชาหลักภาษาไทย					
3. ข้าพเจ้าไม่ค่อยได้ทำงานวิชาหลักภาษาไทยที่ครูมอบหมายให้ศึกษานอกเวลาเรียน					
4. ข้าพเจ้ามีความสุขและสนุกสนานกับการเรียนวิชาหลักภาษาไทย					
5. ข้าพเจ้าฝึกทบทวนบทเรียนเกี่ยวกับวิชาหลักภาษาไทยที่เรียนไปแล้วเป็นประจำ					
6. ข้าพเจ้าเคยลอกการบ้านวิชาหลักภาษาไทยจากเพื่อน					
7. ข้าพเจ้ารู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถตอบคำถามและทำแบบฝึกหัดวิชาหลักภาษาไทยได้ถูกต้อง					
8. ข้าพเจ้าคิดว่าวิชาหลักภาษาไทยเป็นวิชาที่ยากเกินไปสำหรับข้าพเจ้า					

ข้อความ	ระดับความสนใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจเมื่อครูไม่เข้าสอน วิชาหลักภาษาไทย					
10. ข้าพเจ้าชอบเข้าร่วมแข่งขันตอบปัญหา วิชาหลักภาษาไทย					
11. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนวิชาหลักภาษาไทย อย่างสม่ำเสมอ					
12. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการกิจกรรมการเรียนวิชา หลักภาษาไทยน่าเบื่อ					
13. พื้นที่ที่ข้าพเจ้ามีเวลาจะรีบทำการบ้าน วิชาหลักภาษาไทย แล้วส่งอาจารย์ ก่อนกำหนด					
14. เมื่อขาดเรียนข้าพเจ้าจะติดตาม บทเรียนและการบ้านวิชาหลักภาษาไทย จากเพื่อนสนิทหรืออาจารย์ผู้สอน					
15. ข้าพเจ้าจะแก้ไขแบบฝึกหัดวิชาหลัก ภาษาไทยที่ทำผิดให้ถูกต้อง					
16. ข้าพเจ้าอ่านหนังสือหรือเตรียมตัว ล่วงหน้าสำหรับการเรียนวิชาหลักภาษาไทย					

ข้อความ	ระดับความสนใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17. ข้าพเจ้าใส่ใจมากที่มีวันหยุดตรงกับวันที่ เรียนวิชาหลักภาษาไทย					
18. ข้าพเจ้าคิดว่าเนื้อหาวิชาหลักภาษาไทย ซ้ำซากน่าเบื่อหน่าย					
19. ข้าพเจ้าทำการบ้านวิชาหลักภาษาไทย ด้วยตนเอง					
20. ข้าพเจ้าสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆใน ชั่วโมงเรียนวิชาหลักภาษาไทย					

ภาคผนวก ค.

1. แผนการสอนวิชาหลักภาษาไทย
2. ตัวอย่างบทเรียนสำเร็จรูป

แผนการสอน

วิชา หลักภาษาไทย

นาฏศิลป์ต้นชั้นปีที่ 3

เรื่อง คำนและรูปลักษณคำไทย

เวลา 10 คาบ

สาระสำคัญ

คำที่ใช้ในภาษาไทยมีเป็นจำนวนมาก มีทั้งคำมูลและคำที่สร้างจากคำมูล ซึ่งได้แก่ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำสมาส และคำสนธิ

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำมูล คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำสมาสและคำสนธิ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกองค์ประกอบของคำได้
2. บอกลักษณะของคำมูล คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำสมาสและคำสนธิได้
3. จำแนกคำมูล คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำสมาสและคำสนธิได้
4. ยกตัวอย่างคำมูล คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำสมาสและคำสนธิได้

คาบที่ 1 เรื่องคำมูล

สาระสำคัญ

คำมูล เป็นคำเดิมในภาษา มีทั้งคำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาอื่น ก่อนที่จะศึกษารูปลักษณะของคำอื่นๆ ควรต้องมีความรู้ความเข้าใจคำมูลเสียก่อน

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำมูล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะของพยางค์และคำได้
2. บอกองค์ประกอบของคำได้
3. บอกลักษณะของคำได้
4. ยกตัวอย่างคำมูลได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. ทบทวนความรู้เดิมเรื่อง พยางค์และคำ แล้วให้สรุปจำนวนคำหรือจำนวนพยางค์ของข้อความนั้นๆ

ขั้นสอน

2. นักเรียนและครูร่วมสนทนาซักถามเรื่องพยางค์และคำ
3. นักเรียนหาแบบฝึกจากใบงาน
4. นักเรียนและครูช่วยกันเฉลยคำตอบใบแบบฝึก
5. นักเรียนพิจารณาคำต่างๆในบัตรคำที่ละคำ แล้วช่วยกันแยกส่วนประกอบของคำในบัตรคำนั้น
6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปองค์ประกอบของคำ
7. นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนเรื่องคำมูล แล้วนำคำจากบัตรคำเดิมมาให้นักเรียนสังเกตและบอกเหตุผลว่าเป็นคำมูลหรือไม่
8. นักเรียนแยกคำมูลพยางค์เดียวและคำมูลหลายพยางค์จากแบบฝึกงานใบงาน

ขั้นสรุป

9. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะของคำมูล และเฉลยคำตอบของแบบฝึก
10. ทานแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน
2. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องคำมูล
3. กระดาษแผ่นและบัตรคำ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ 1 เรื่องคำมูล

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 2 เรื่องคำประสม

สาระสำคัญ

คำประสมเป็นคำที่สร้างจากคำมูลที่มีความหมายต่างกัน ตั้งแต่ 2 คำมารวมกันหรือประสมกัน ทำให้เกิดเป็นคำใหม่ มีความหมายใหม่ มีคำใช้ในภาษามากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำประสม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายลักษณะคำประสมได้
2. จำแนกคำมูลกับคำประสมได้
3. จำแนกคำประสมกับกลุ่มคำได้

กิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ครูนำใบงานมาให้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาว่าคำใดเป็นคำมูลพยางค์เดี่ยวและคำมูลหลายพยางค์ เสร็จแล้วให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ

ขั้นสอน

2. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปคำที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ
3. แบ่งนักเรียนเป็น 8 กลุ่ม แจกใบงานให้ านใบงานจะมีคำมูลแยกเป็น 2 กลุ่ม นักเรียนจะต้องช่วยกันนำคำในแต่ละกลุ่มมาประสมกันให้ได้มากที่สุด กำหนดเวลาให้ 5 นาที
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน
5. ครูเฉลยโดยนำแผ่นเฉลยติดให้นักเรียนดู
6. นักเรียนศึกษาเรื่องคำประสมจากเอกสารประกอบความรู้
7. นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่าคำในแผ่นเฉลยที่ติดไว้ มีคำใดเป็นคำประสมบ้าง
8. นักเรียนพิจารณาคำในบัตรคำ (คำต่างๆ เหล่านี้จะต้องพิจารณาจากความหมายหรือบริบทว่าเป็นคำประสมหรือกลุ่มคำ) นักเรียนและครูช่วยกันสรุปว่าเป็นคำประสมหรือกลุ่มคำ

ขั้นสรุป

9. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะของคำประสม
10. ทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน
2. แผ่นเฉลย และบัตรคำ
3. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องคำประสม 1.

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 2 เรื่องค่าประสม

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 3 เรื่องคำประสม

สาระสำคัญ

การสังเกตคำประสมนั้นจะต้องรู้จักการสร้างคำประสมและคำประสมในลักษณะต่างๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องคำประสม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายลักษณะคำประสมได้
2. จำแนกคำประสมกับกลุ่มคำได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. ทบทวนเรื่องคำประสม โดยให้นักเรียนเล่นเกมคำประสม

ขั้นสอน

2. นักเรียนศึกษาเรื่องคำประสมลักษณะต่างๆ จากเอกสารประกอบความรู้
3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ครูนำรูปภาพให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมคำประสมจากรูปภาพ
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานผล ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
5. นักเรียนช่วยกันจำแนกคำประสมกับกลุ่มคำ จากข้อความที่ครูกำหนดให้

ขั้นสรุป

6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะของคำประสม
7. ทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องคำประสม
2. รูปภาพ
3. เกมคำประสม

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การรายงานผลการทำงานเป็นกลุ่ม
4. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนรู้การสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 3 เรื่องคำประสม

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 4

เรื่องคำซ้อน

สาระสำคัญ

คำซ้อนเป็นคำที่สร้างจากคำมูลเช่นเดียวกับคำประสม แต่ต่างกันที่ความหมายของคำมูล

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องคำซ้อน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายลักษณะของคำซ้อนได้
2. บอกลักษณะของคำซ้อนได้
3. จำแนกคำซ้อนกับคำคู่ได้
4. จำแนกคำซ้อนกับคำประสมได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครูขั้นนำ

1. ทบทวนเรื่องคำประสมโดยครูสนทนาซักถามนักเรียน

ขั้นสอน

2. ให้นักเรียนช่วยกันหาคำมูลที่มีความหมายเหมือนกัน หรือคล้ายกับคำมูลที่ครูกำหนดให้
3. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะของคำที่สร้างขึ้นในข้อ 2.
4. นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบความรู้เรื่องคำซ้อน
5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะของคำซ้อนและคำคู่

ขั้นสรุป

6. นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากใบงาน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องคำซ้อน
2. ใบงาน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัด ทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนรู้การสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 4 เรื่องคำซ้อน

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 5

เรื่องคำซ้ำ

สาระสำคัญ

การสร้างคำให้เกิดคำซ้ำในภาษามากยิ่งขึ้น อีกลักษณะหนึ่งคือ คำซ้ำ

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำซ้ำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายการสร้างคำซ้ำได้
2. บอกลักษณะของคำซ้ำได้
3. อธิบายการใช้เครื่องหมายไม้ยมกได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครูขั้นนำ

1. ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลงคำซ้ำคำซ้อน
2. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะคำซ้ำ คำซ้อน จากบทเพลง

ขั้นสอน

3. นักเรียนศึกษาเรื่องคำซ้ำจากเอกสารประกอบความรู้
4. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะของคำซ้ำ
5. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำซ้ำลักษณะต่างๆ

ขั้นสรุป

6. นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลงคำซ้อนคำซ้ำ
2. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องคำซ้ำ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนรู้การสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 5 เรื่องคำซ้ำ

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 6 เรื่องคำสมาส

สาระสำคัญ

คำสมาส เป็นการเพิ่มคำขึ้นใหม่ในภาษา เช่นเดียวกับคำประสม คำซ้อนและคำซ้ำ แต่คำสมาสเป็นคำในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเท่านั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำสมาส

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายการสร้างคำสมาสได้
2. บอกลักษณะคำสมาสได้
3. จำแนกคำสมาสและคำประสมได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เล่นเกมจำแนก โดยให้ช่วยกันจำแนกคำที่ครูกำหนดให้ออกเป็นคำประสม คำซ้อน คำซ้ำ กลุ่มใดเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นผู้ชนะ

ขั้นสอน

2. นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เล่นเกมรวมคำ โดยครูกำหนดคำให้หลากหลาย (เป็นคำมูลภาษาบาลี-สันสกฤต) แล้วให้นักเรียนนำคำมารวมกันให้เกิดเป็นคำใหม่ มีความหมายใหม่
3. นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ส่งตัวแทนออกมาหน้าเสนอผลงาน
4. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป
5. นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบความรู้เรื่องคำสมาส
6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปลักษณะของคำสมาส ให้นักเรียนพิจารณาและสรุปคำจากการเล่นเกมรวมคำ

ขั้นสรุป

7. ทำแบบฝึกหัดพบทวนบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เกมจำแนกคำ
2. เกมรวมคำ
3. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องคำสมาส

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. จากการตอบคำถาม
3. จากการทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัด ทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวน บทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 6 เรื่องคำสมาส

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 7. เรื่องคำสมาส

สาระสำคัญ

การสมาสเป็นวิธีการคำใหม่ของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต การเขียนและการอ่านคำภาษาบาลี สันสกฤต แตกต่างจากคำไทย เมื่อนำคำบาลี-สันสกฤต มาสมาสกันจึงต้องมีการดัดแปลงให้เหมาะสมกับลักษณะของคำไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำสมาส

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะการสร้างคำสมาสได้
2. อ่าน-เขียนคำสมาสได้
3. จำแนกคำสมาส คำประสม และกลุ่มคำได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาซักถามเรื่องคำสมาส

ขั้นสอน

2. นักเรียนศึกษาเรื่อง การอ่านและเขียนคำสมาสจากเอกสารประกอบความรู้
3. นักเรียนร่วมกันอ่านคำสมาสจากบัตรคำ
4. นักเรียนสังเกตคำสมาส คำประสมและกลุ่มคำ ที่ครูยกตัวอย่างมาให้เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบ

5. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของคำสมาส คำประสมและกลุ่มคำ

ขั้นสรุป

6. นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องคำสมาส
2. บัตรคำ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 7 เรื่องคำสมาส

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำงานแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 8

เรื่องคำสนธิ

สาระสำคัญ

คำสนธิ เหมือนกับคำสมาส คือ เกิดจากคำมูลในภาษาบาลีและสันสกฤตเช่นกัน แต่คำสนธิต่างจากคำสมาส คือ มีการกลมกลืนเสียงระหว่างสระคำหน้ากับสระคำหลัง

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องคำสนธิ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายลักษณะของคำสนธิได้
2. นำคำมูลมารวมกันเป็นคำสนธิได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครูขั้นนำ

1. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเรื่องคำสมาส

ขั้นสอน

2. นักเรียนสังเกตคำบาลี สันสกฤต ที่ครูนำมารวมกัน (เป็นคำสมาสและคำสนธิ) แล้วให้นักเรียนบอกถึงความแตกต่างของคำทั้งสอง
3. นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบความรู้เรื่องคำสนธิ
4. นักเรียนบอกสระหลังของคำหน้าและสระหน้าของคำหลังจากใบงาน
5. นักเรียนรวบรวมสระหลังของคำหน้าและสระหน้าของคำหลังจากใบงาน
6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปสระหลังของคำหน้าและสระหน้าของคำหลัง
7. นักเรียนฝึกสนธิคำที่มีเสียงสระ อะ กับเสียงสระ อา จากบัตรคำ

ขั้นสรุป

8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปบทเรียน
9. นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องคำสนธิ
2. บัตรคำ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 8 เรื่องคำสนธิ

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 9 เรื่องคำสนธิ

สาระสำคัญ

การสนธิ เป็นการเชื่อมคำให้ติดกัน โดยเชื่อมที่สระหลังของคำหน้ากับสระหน้าของคำหลัง

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง คำสนธิ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายลักษณะคำสนธิได้
2. จำแนกคำสมาสและคำสนธิได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนสนทนาซักถาม ทบทวน เรื่องคำสนธิ

ขั้นสอน

2. ให้นักเรียนจำแนกคำที่ครูกำหนดให้ในแบบฝึกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1. คำที่มีสระหลังลงท้ายด้วย อะ อา 2. คำที่มีสระหลังลงท้ายด้วย อิ อี และ 3. คำที่มีสระหลังลงท้ายด้วย อุ อู
3. นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยแบบฝึกในใบงาน
4. แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม โดยให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 นำคำที่ลงท้ายด้วย อะ อา เป็นคำหน้ามาสนธิกับคำหลังที่ครูกำหนดให้ (จากบัตรคำ) และกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 นำคำที่ลงท้ายด้วยเสียง อิ อี และ อุ อู มาสนธิกับคำหลังที่ครูกำหนดให้เช่นเดียวกับกลุ่มที่ 1

ขั้นสรุป

5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปบทเรียน
6. นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน
2. บัตรคำ

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 9 เรื่องคำสนธิ

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 10

เรื่องคำสมาส-คำสนธิ

สาระสำคัญ

คำสมาสและคำสนธิ เป็นการสร้างคำใหม่ในภาษาบาลี สันสกฤต คำสมาสไม่เกิดการกลมกลืนเสียง แต่คำสนธิเกิดการรวมเสียงสระของคำสองคำให้ต่อเนื่องกลมกลืนสนิทกันเป็นเสียงเดียว

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง คำสมาสและคำสนธิ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนจำแนกคำสมาสและคำสนธิได้
2. นักเรียนบอกความแตกต่างของคำสมาสและคำสนธิได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครูขั้นนำ

1. นักเรียนระบุคำสมาสและคำสนธิจากข้อความที่กำหนดให้

ขั้นสอน

2. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้นักเรียนนำคำสมาสที่กำหนดให้แยกออกเป็นคำมูล กลุ่มใดเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นผู้ชนะ
3. แบ่งนักเรียนเป็น 8 กลุ่ม ให้นักเรียนนำคำมูลที่กำหนดให้มาสร้างเป็นคำสมาสหรือคำสนธิ

ขั้นสรุป

4. นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผ่นข้อความ
2. แบบฝึกหัดทบทวน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การนำเสนอผลงาน
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนรู้การสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 10 เรื่องคำสมาสและคำสนธิ

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

แผนการสอน

วิชา หลักภาษาไทย

นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3

เรื่อง การสังเกตคำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาอื่น

เวลา 6 คาบ

สาระสำคัญ

ในภาษาไทยนั้นนอกจากคำไทยแท้แล้วยังมีคำที่เรารับมาจากภาษาอื่นปะปนอยู่อีกมาก เช่น คำในภาษาบาลี สันสกฤต เขมร ฯลฯ การที่จะรู้ว่าคำต่างๆ มาจากภาษาใดนั้น เราต้องรู้หลักการสังเกตลักษณะของคำแต่ละภาษาเสียก่อน

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการสังเกตลักษณะของคำไทยแท้ คำบาลี-สันสกฤต และคำเขมร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะของคำไทยแท้ คำบาลี-สันสกฤต และคำเขมรได้
2. ยกตัวอย่างคำไทยแท้ คำบาลี-สันสกฤต และคำเขมรได้
3. จำแนกคำไทยแท้ คำบาลี-สันสกฤต และคำเขมรได้

คาบที่ 11

เรื่องการสังเกตลักษณะคำไทยแท้

สาระสำคัญ

ลักษณะของคำไทยแท้ที่เราสังเกตได้มีหลายประการ จึงควรศึกษาไว้เพื่อให้สามารถจำแนกคำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาอื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจการสังเกตลักษณะคำไทยแท้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะคำไทยแท้ได้
2. ยกตัวอย่างคำไทยแท้ได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครูขั้นนำ

1. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าคำไทยแท้มีลักษณะอย่างไร

ขั้นสอน

2. นักเรียนศึกษาการสังเกตคำไทยแท้จากเอกสารประกอบความรู้
3. ครูยกตัวอย่างคำต่างๆ ที่เป็นคำไทยแท้ ให้นักเรียนพิจารณาและบอกว่ามีวิธีการสังเกตอย่างไร
4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แข่งกันหาคำไทยแท้จากใบงานที่แจกให้
5. ตัวแทนกลุ่มออกมาแนะนำเสนอและสรุปผลการสังเกตลักษณะของคำไทยแท้

ขั้นสรุป

6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปการสังเกตลักษณะคำไทยแท้
7. ทานแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องการสังเกตลักษณะคำไทยแท้
2. ใบงาน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนรู้การสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 11 เรื่องการสังเกตลักษณะคำไทยแท้

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 12 เรื่องการสังเกตลักษณะคำไทยแท้

สาระสำคัญ

คำไทยแท้ นอกจากจะเป็นคำโดดแล้ว ยังมีคำหลายพยางค์อีกด้วย คำไทยแท้หลายพยางค์เกิดจากสาเหตุที่ต่างกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจการสังเกตลักษณะคำไทยแท้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะของคำไทยแท้ที่มีหลายพยางค์ได้
2. ยกตัวอย่างคำไทยแท้ที่มีหลายพยางค์ได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. นักเรียนและครูสนทนาซักถามลักษณะของคำไทยแท้
2. นักเรียนยกตัวอย่างคำไทยแท้ตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้

ขั้นสอน

3. นักเรียนศึกษาสาเหตุที่คำไทยแท้มีหลายพยางค์จากเอกสารประกอบความรู้
4. นักเรียนและครูสนทนาซักถามถึงสาเหตุต่างๆ ที่ทำให้คำไทยแท้มีหลายพยางค์
5. นักเรียนยกตัวอย่างคำไทยแท้หลายพยางค์ตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้

ขั้นสรุป

6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปการสังเกตลักษณะคำไทยแท้
7. ทำแบบฝึกหัดบททวนบทเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องสาเหตุที่คำไทยแท้มีหลายพยางค์
2. แบบฝึกหัดบททวน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 12 เรื่องการสังเกตลักษณะคำไทยแท้

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 13

เรื่องการสังเกตลักษณะคำบาลี คำสันสกฤต

สาระสำคัญ

คำบาลี-สันสกฤต ไทยรับมาใช้ในภาษามากเนื่องจากสาเหตุหลายประการ จึงควรศึกษาหลักในการสังเกตคำบาลี-สันสกฤตไว้เพื่อจะได้จำแนกได้ว่าเป็นคำที่มาจากภาษาใด

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการสังเกตลักษณะคำบาลี-สันสกฤต

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกหลักการสังเกตคำบาลีและคำสันสกฤตได้
2. จำแนกคำบาลี คำสันสกฤตได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครูขั้นนำ

1. ทบทวนเรื่องการสังเกตลักษณะคำไทยแท้ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเล่นเกม "แบ่งปลา" โดยมีคำต่างๆ อยู่หลังภาพปลาตัวละคำ แล้วให้นักเรียนช่วยกันแบ่งปลาที่มีคำไทยแท้ไว้พวกหนึ่ง (ใช้เวลา 3 นาที)
2. นักเรียนนำเสนอคำที่รวบรวมไว้ว่าเป็นคำไทยแท้พร้อมทั้งให้เหตุผล
3. นักเรียนและครูช่วยกันสรุป

ขั้นสอน

4. ให้นักเรียนสังเกตคำอีกพวกหนึ่งที่แบ่งไว้ (ที่ไม่ใช่คำไทยแท้) จะมีลักษณะอย่างไร ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
5. นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบความรู้เรื่อง การสังเกตลักษณะคำบาลี คำสันสกฤต
6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปการสังเกตลักษณะของคำบาลี คำสันสกฤต
7. นำคำในข้อ 4. มาสรุปร่วมกันว่ามีลักษณะเช่นใด เป็นคำบาลี หรือคำสันสกฤต

ขั้นสรุป

8. ทานแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. เกม "แบ่งปลา"
2. เอกสารประกอบความรู้เรื่อง การสังเกตลักษณะคำบาลี คำสันสกฤต
3. แบบฝึกหัดทบทวน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 13 เรื่องการสังเกตลักษณะคำบาลี คำสันสกฤต

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 14

เรื่องการสังเกตลักษณะคำบาลี คำสันสกฤต

สาระสำคัญ

การใช้ตัวสะกด ตัวตาม ในภาษาบาลี สันสกฤต เป็นสิ่งที่แตกต่างจากภาษาอื่นๆ ทำให้สามารถสังเกตและจำแนกคำบาลีและคำสันสกฤตได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการสังเกตลักษณะคำบาลี คำสันสกฤต

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกหลักการสะกดคำของภาษาบาลีและสันสกฤตได้
2. จำแนกคำบาลีและคำสันสกฤตได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครูขั้นนำ

1. ทบทวนเรื่องการสังเกตลักษณะคำบาลี-สันสกฤต โดยนักเรียนและครูร่วมสนทนาซักถาม และสรุปความแตกต่างของคำบาลี สันสกฤตที่นักเรียนสามารถสังเกตได้

ขั้นสอน

2. ครูอธิบายเรื่องพยัญชนะวรรคจากแผนภูมิที่ติดให้นักเรียนดู
3. นักเรียนตอบคำถามจากใบงานเพื่อฝึกความเข้าใจเรื่องพยัญชนะวรรค
4. นักเรียนศึกษาความแตกต่างเรื่องตัวสะกด ตัวตาม ของคำบาลีและสันสกฤตจากเอกสารประกอบความรู้

ขั้นสรุป

5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปการใช้ตัวสะกด ตัวตาม ของคำบาลีและคำสันสกฤต
6. นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวน

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิพยัญชนะวรรค
2. ใบงาน
3. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องตัวสะกด ตัวตาม ของคำบาลีและสันสกฤต

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัด ทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้เอาบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวน บทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 14 เรื่องการสังเกตลักษณะคำบาสี คำสันสกฤต

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 15

เรื่องการสังเกตลักษณะคำบาลี คำสันสกฤต

สาระสำคัญ

การสังเกตลักษณะคำบาลีและคำสันสกฤต มีลักษณะที่แสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนหลายประการ เมื่อรู้หลักในการสังเกตคำไทยแท้ คำบาลี และคำสันสกฤตแล้ว ทำให้สามารถจำแนกและรู้ว่าเป็นคำที่ไทยรับมาจากภาษาใด

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการสังเกตลักษณะคำบาลี คำสันสกฤต

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกหลักการสังเกตลักษณะคำบาลีและคำสันสกฤตได้
2. จำแนกคำบาลีและคำสันสกฤตได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครู

ขั้นนำ

1. นักเรียนและครูร่วมสนทนาซักถามเรื่อง การสังเกตลักษณะคำบาลีและคำสันสกฤต

ขั้นสอน

2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม หน้าที่กำหนดให้ในใบงาน จำแนกตามหัวข้อที่เป็นหลักในการสังเกตลักษณะคำบาลี และคำสันสกฤต
3. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มรายงาน
4. นักเรียนและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าการรายงานผลนั้นถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นสรุป

5. นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัดทบทวน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนรู้การสอน

บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 15 เรื่องการสังเกตลักษณะคำพาสี คำสันสกฤต

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

คาบที่ 16

เรื่องการสังเกตลักษณะคำเขมร

สาระสำคัญ

ไทยรับคำเขมรมาใช้ในภาษามากมาย ซึ่งมีหลักในการสังเกตและจำแนกได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการสังเกตลักษณะคำเขมร

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกหลักการสังเกตลักษณะคำเขมรได้
2. จำแนกคำเขมรได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามคู่มือครูขั้นนำ

1. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มแข่งกันแปลคำจากคำที่ครูกำหนดให้

ขั้นสอน

2. ครูเฉลยการแปลคำของนักเรียนและสรุปว่าเป็นการสังเกตลักษณะคำเขมรอย่างหนึ่ง
3. นักเรียนศึกษาการสังเกตลักษณะคำเขมรจากเอกสารประกอบความรู้
4. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ให้อีกตัวอย่างคำเขมรจากใบงานที่กำหนดให้
5. ตัวแทนกลุ่มรายงานผลงาน

ขั้นสรุป

6. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปการสังเกตลักษณะคำเขมร
7. นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เอกสารประกอบความรู้ เรื่องการสังเกตลักษณะคำเขมร
2. ใบงาน
3. แบบฝึกหัดทบทวน

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การทำแบบฝึกหัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป

1. ครูแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. แจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม
3. นักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปด้วยตนเอง ทวนคำถามแต่ละกรอบและทำแบบฝึกหัดทบทวน
4. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้ว ให้นำบทเรียนมาส่งครูพร้อมทั้งกระดาษคำตอบที่นักเรียนตอบคำถามในกรอบต่างๆ รวมทั้งการทำแบบฝึกหัดทบทวน
5. นักเรียนที่ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เสร็จก่อนเวลา 10 นาที
6. นักเรียนที่ไม่ได้เรียนในคาบเรียน ให้นำบทเรียนสำเร็จรูปไปศึกษาด้วยตนเอง และนำมาส่งครูในวันถัดไป
7. นักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป ในคาบเรียนจะไม่มีเฉลยแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียนให้ นักเรียนต้องนำแบบฝึกหัดที่ทำไว้มาตรวจคำตอบจากครูให้เสร็จก่อนเรียนในคาบต่อไป

สื่อการเรียนรู้การสอน

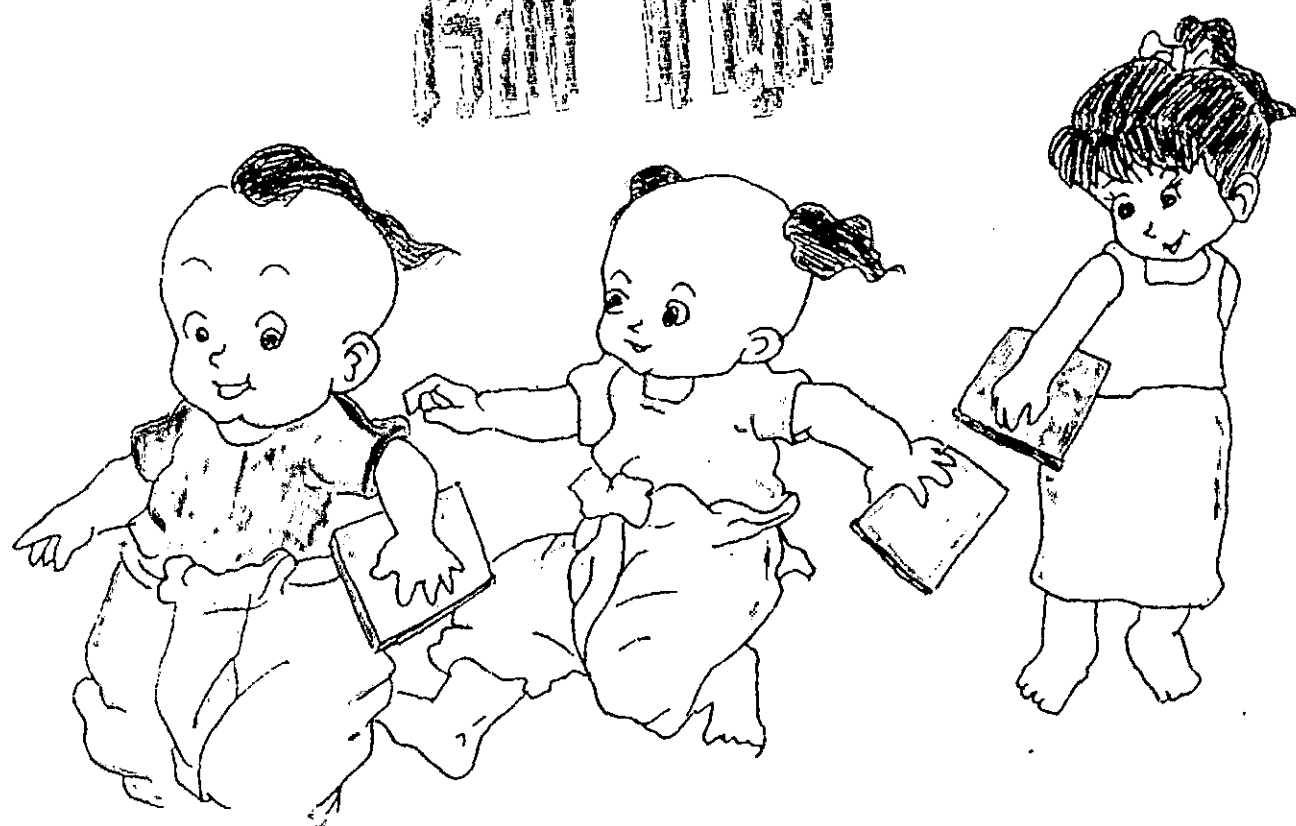
บทเรียนสำเร็จรูป เล่ม 16 เรื่องการสังเกตลักษณะคำชม

การวัดผลและประเมินผล

- สังเกตจากการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปและการทำแบบฝึกหัดทบทวนบทเรียน

小朋友的乐园

小朋友的乐园

สวัสดีค่ะ:

บทเรียนที่จะศึกษาต่อไปนี้จะเรียกว่า บทเรียนสำเร็จรูป

ก่อนเริ่มบทเรียน

เรามาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้บทเรียนสำเร็จรูปก่อนนะคะ:

2

1. บทเรียนนี้จัดเนื้อหาเป็นกรอบๆ ประกอบด้วยกรอบเนื้อหา คำอธิบาย
ตัวอย่างและกรอบคำถาม

2. นักเรียนต้องศึกษาบทเรียนด้วยตนเอง โดยอ่านและทำกิจกรรม
ที่กำหนดให้ตามลำดับ

ระวัง / อย่าอ่านข้ามกรอบหรือข้ามหน้าใด:
เพราะอาจขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง

3. กรอบคำถามหรือแบบฝึกหัดในบทเรียนไม่ใช่ข้อสอบ
เพียงแต่เป็นภาระงานเพื่อสร้างความเข้าใจในกรอบเนื้อหา
ที่นักเรียนอ่านมาแล้วเท่านั้น

3

4. ให้นักเรียนตอบคำถามโดยใช้ดินสอเท่านั้น และสามารถตรวจคำตอบ
ได้ทันทีจากเฉลยที่อู๋กรุบดัดไป

อ๊:....อ๊: อู๋ง่าแอบเปิดดูเฉลยก่อน ใช้ความสามารถของตัวเองดีกว่านะคะ
จะได้รู้ว่าตนเองมีความเข้าใจถูกต้องหรือไม่

5. ตอบผิดไม่เป็นไร จ๋อนกลับไปศึกษาเนื้อหาใหม่ให้เข้าใจเสียก่อน
แล้วจึงเรียงนกรอบต่อไป

ความพหุขามอชู่ที่ไหน ความสำเร็จชู่ที่นั่น

เมื่อนักเรียนศึกษาจบแล้ว

อย่าลืม / ส่งบทเรียนคืนครูทันที

นักเรียนเข้าใจขั้นตอนต่างๆ ดีแล้ว เริ่มศึกษาบทเรียนได้เลย:

จุดประสงค์การเรียนรู้

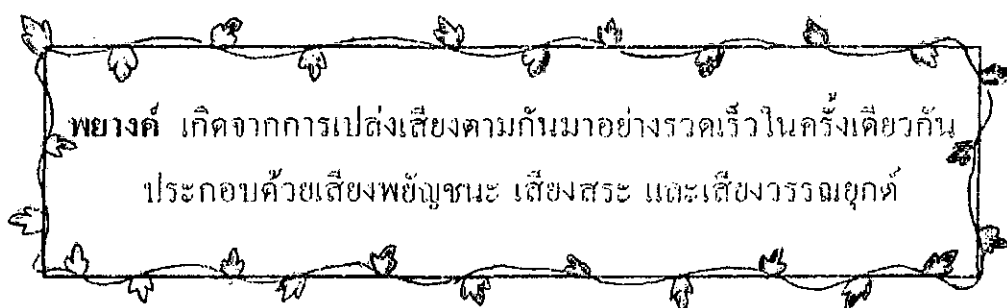
เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องคำมูล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เพื่อให้ นักเรียนสามารถ

1. บอกลักษณะของพยางค์และคำได้
2. บอกองค์ประกอบของคำได้
3. บอกลักษณะของคำมูลได้
4. ยกตัวอย่างคำมูลได้

นักเรีงนเดงเรีงนเรีองพงาบดและดำมาบ่างแล้ว ดงจะพอจำกันได้นะดะ
 "พงาบดและดำ" นั้น ถ่างกันอง่างไร ถ้าจำไม่ได้โรามาทบทวน
 ไปพร้อมๆ กันเลง

เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่งๆ เรียกว่า _____

ตอบได้ไหมคะ: เสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่งๆ เรียงกว่า พยางค์

เปล่งเสียง 1 ครั้ง นับเป็น 1 พยางค์ เช่น คน ไก่ จี ดิ จอ ฯลฯ
 เปล่งเสียง 2 ครั้ง นับเป็น 2 พยางค์ เช่น กระเจิง โอ้เอ้ อุเหม่ ฯลฯ
 เปล่งเสียง 3 ครั้ง นับเป็น 3 พยางค์ เช่น มะละกอ ละลาสี ตะตุ๊กไก่ ฯลฯ

เปล่งเสียงกี่ครั้งก็ตาม จำนวนครั้งที่นับได้คือ จำนวนพยางค์

การนับพยางค์ขึ้นอยู่กับ _____

สบ้างมาก การนับพยางค์ขึ้นอยู่กับ จำนวนครั้งที่เปล่งเสียง

“คน ไก่ กระจก มะละกอ ไอ้เอ๋ อุเหม่ ตะตุ๊กปุ๊ก กะดาสี”

เปล่งเสียงแล้วมีความหมาย

“จี งูย ลิ” เปล่งเสียงแล้วไม่มีความหมาย

นั่นคือ พยางค์จะมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้

ลองตอบจัด: พยางค์ คือ _____

ดูซิเฉลยว่าอย่างไร พยางค์ คือ เสียงที่เปล่งออกมา มีความหมาย
หรือไม่มีความหมายก็ได้

มานับพยางค์กันดีกว่า

1. อะไร	มี _____ พยางค์
2. เชื้อ	มี _____ พยางค์
3. คำเนิน	มี _____ พยางค์
4. ครูบาอาจารย์	มี _____ พยางค์
5. จู้กครู	มี _____ พยางค์
6. สุจริต	มี _____ พยางค์
7. อพิไร	มี _____ พยางค์
8. กระจุ่มกระจุ่ม	มี _____ พยางค์
9. กระเน่นหรือ	มี _____ พยางค์
10. อาจณ	มี _____ พยางค์

ตรวจคำตอบดูซิ:

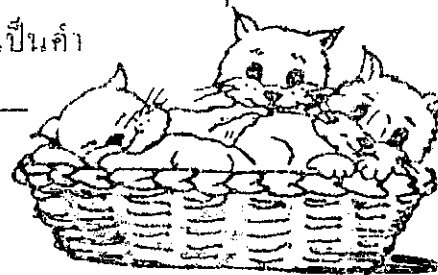
1. 2 พยางค์ 2. 1 พยางค์ 3. 2 พยางค์ 4. 4 พยางค์ 5. 2 พยางค์
6. 3 พยางค์ 7. 3 พยางค์ 8. 4 พยางค์ 9. 3 พยางค์ 10. 2 พยางค์

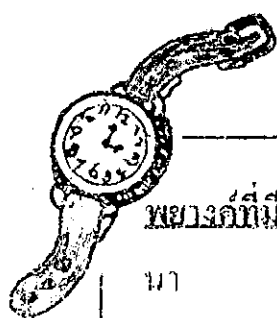
การนับพยางค์นั้น นับตามจำนวนครั้งที่เปล่งเสียง จะมีความหมาย
หรือไม่มีความหมายก็ได้

พยางค์ที่มีความหมาย เช่น ใจ ตะกร้า มะละกอ ฯลฯ

แม้ว่าจะมีจำนวนพยางค์ต่างกันแต่มีความหมาย จึงนับเป็นคำ

พยางค์ที่ไม่มีความหมาย เช่น วิ สุ ไม่นับเป็นคำ

พยางค์ที่มีความหมาย เรียกว่า คำ เช่น

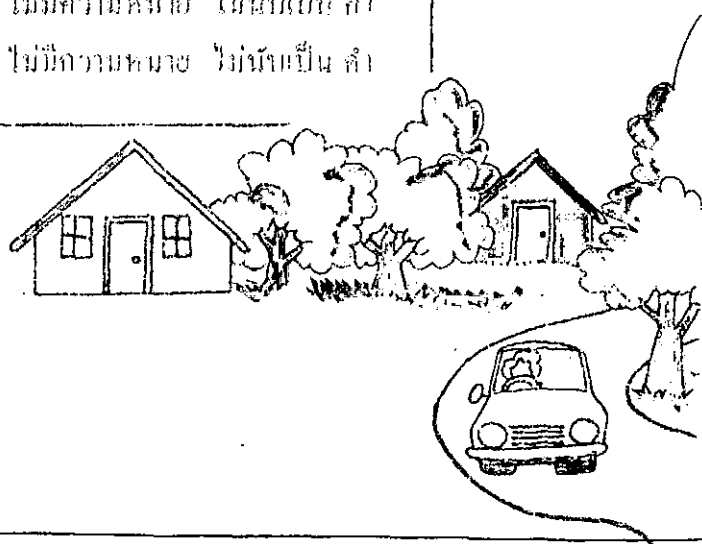
นา	มี 1 พยางค์ มีความหมาย นับเป็นคำ
นายก	มี 2 พยางค์ มีความหมาย นับเป็นคำ
นาฬิกา	มี 3 พยางค์ มีความหมาย นับเป็นคำ

จะเห็นได้ว่า คำมีที่พยางค์ก็ได้

คำคือ _____

ถูกต้อง: คำ คือ พระองค์ที่มีความหมาย

บ้าน	มี 1	พยางค์	มีความหมาย	นับเป็น คำ
ทะเล	มี 2	พยางค์	มีความหมาย	นับเป็น คำ
ไปรษณีย์	มี 3	พยางค์	มีความหมาย	นับเป็น คำ
กระฉับกระเฉง	มี 4	พยางค์	มีความหมาย	นับเป็น คำ
จี	มี 1	พยางค์	ไม่มีความหมาย	ไม่นับเป็น คำ
คู้ตะ	มี 2	พยางค์	ไม่มีความหมาย	ไม่นับเป็น คำ

บ้าน ทะเล ไปรษณีย์ กระดาษทราย เป็นคำ เพราะมีความหมาย

คุณครูครับ จำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน
นับเป็นคำได้หรือครับ

ไอ้จ๊ว: ถ้ามีความหมายนับเป็นคำ ไม่มีความหมายก็ไม่เป็นคำ
เราดูที่ความหมาย ไม่ใช่ว่าพยางค์

สรุปได้ว่า คำ ประกอบด้วย พยางค์ที่มีความหมาย
พยางค์ คือเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่งๆ
 ดังนั้น เราอาจจะกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า
 คำ ประกอบไปด้วย เสียงและความหมาย

คำ ประกอบด้วย _____

ถูกต้อง คำประกอบดวง เรียงและ ความหมาย

วัน บุญ กิ่ง ฟรี ขอล็ค มะขาม สงฆ์ ชนะ ตะแนน บำบัด
เป็นคำที่มีใช้ในภาษา มีทั้งคำไทยแท้และคำที่มาจากภาษาอื่น คำเหล่านี้
เราเรียกว่า "คำมูล"

คำมูล คือ

ตอบถูกอีกแล้ว คำมูล คือ คำที่มีใช้ในภาษา มีทั้งคำไทยและคำที่มาจากภาษาอื่น

พูด แปลว่า ราก คำ หรือเดิม
คำมูล คือ คำเดิมในภาษา เป็นคำไทยแท้หรือมาจากภาษาอื่น
มีพยางค์เดียว หรือหลายพยางค์ก็ได้

ข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. คำมูลมีทั้งพยางค์ได้
- ข. คำมูลเป็นคำที่มีใช้มาแต่เดิม
- ค. คำมูลมีความหมายหรือไม่ก็ได้
- ง. คำมูลเป็นคำไทยแท้หรือรับมาจากภาษาอื่น

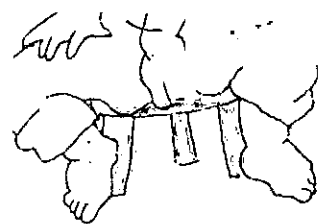
คนเก่ง ตอบ ข้อ ค. หรือแปลว่า:

เด็ก พ่อ แม่ บ้าน พุด นั่ง ดิน น้ำ ลม ไฟ

คำเหล่านี้มีพยางค์เดียว และมีความหมาย เรียกว่า คำมูลพยางค์เดียว

คำว่า กุ้ง หอย ปู ปลา ต่างก็เป็นคำพยางค์เดียวที่มีความหมาย
จึงเป็น _____

นักเรียนลองคิดเองบ้าง เติมคำมูลพยางค์ได้ลงในช่องว่างได้เอง:

1. ส่วนต่างๆของร่างกาย

1. _____ 2. _____ 3. _____

2. เครื่องใช้ในครัว

1. _____ 2. _____ 3. _____

เกศจรินทร์: ถ้าวัดเนี่ย

เฉลยกรกฎฯ

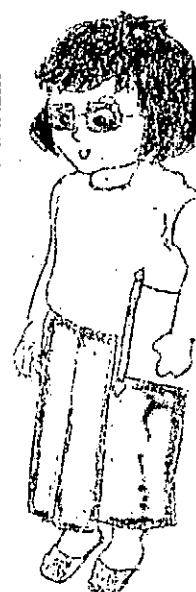
1. แขน ขา ลำตัว คาง มือ เท้า เล็บ หู ปาก ฟัน ลิ้น ฯลฯ

2. เกลา หมอ้อ มีด ขวาน ร้อน ราม เรียง ล้อม ฯลฯ

คำตอบของบางคันอาจจะแตกต่างจากเฉลยของครู ไม่ต้องตกใจนะค่ะ มาถามครูได้เลย

มธุระ กระถาง ลับประดา จระเข้ ประเพณี
เป็นคำมูลที่มีตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป เราเรียกคำเหล่านี้ว่า คำมูลหรือพยางค์

คำว่า "กระถาง มะม่วง กระทัดรัด" เป็นคำ _____

ดูตัวอย่าง คำมูลของพจนานุกรม

นาฬิกา

นา หมายถึง ที่ที่ใช้ปลุกข้าว

ฬี ไม่มีความหมาย

กา หมายถึง บทชนิดหนึ่ง

นาฬิกา

นาฬิกายัง เครื่องบอกเวลา

บันได บัน หมายถึง จ้าว (หน้าจ้าว เรียก หน้าบัน)

ไค เป็นคำโบราณ หมายถึง มือ

บันได หมายถึง สิ่งที่ทำเป็นขั้นๆ สำหรับก้าวขึ้นลง

เมื่อแยกพยางค์แล้วจะเห็นว่าบางพยางค์มีความหมาย บางพยางค์ไม่มีความหมาย

แต่เมื่อนำมารวมกัน ความหมายไม่เกี่ยวข้องกัน

กระ หมายถึง เต่าชนิดหนึ่ง
 ่าง หมายถึง ทำให้เตียน
 แต่ กระฉ่าง หมายถึง ภาพที่ใช้ปลุกยันต์ไม้

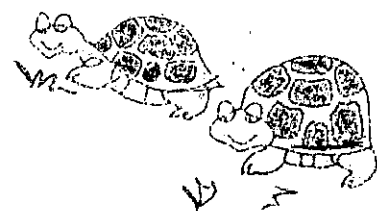
สับ หมายถึง ทำให้ละเอียด
 ปะ หมายถึง พบ
 รด หมายถึง เทน้ำลงจากที่สูง
 แต่ ลับประรด หมายถึง ผลไม้ที่มีรสเปรี้ยวมีดาวรอบตัว

เมื่อรวมพยางค์แล้ว ความหมายใหม่เกี่ยวข้องกับความหมายเดิม

หรือในทางกลับกัน

กระ ในคำว่า กระดาง ไม่ใช้ กระ ที่แปลว่า เต้านมหนึ่ง
 ดาง ในคำว่า กระดาง ไม่ใช้ ดาง ที่แปลว่า ทำให้เตียน
 แต่ กระดาง หมายถึง ภาชนะที่ใช้ปลูกต้นไม้

"กระดาง" จึงไม่สามารถแยกพยางค์ได้ เพราะไม่ได้หมายถึงเต้า หรือทำให้เตียน

สับ ในคำว่า สับปะรด ไม่ใช้ สับ ที่แปลว่า ทำให้ละเอียด
 ปะ ในคำว่า สับปะรด ไม่ใช้ ปะ ที่แปลว่า พบ
 รด ในคำว่า สับปะรด ไม่ใช้ รด ที่แปลว่า เทน้ำจากที่สูง
 แต่ สับปะรด หมายถึง ผลไม้ที่มีรสเปรี้ยว ไม่กรอบตัว

"สับปะรด" จึงไม่สามารถแยกพยางค์ได้ เพราะไม่ได้หมายถึง ทำให้ละเอียด
 พบ หรือเทน้ำจากที่สูง

ลอบพิชารณาดำยี้ๆ ดูจึ่งแจกพจางค์ไ่หรีอไม

กระเช้า ค้างคาว กะลาลี มะพร้าว ตะขาม นานิภา เขม้น
สะกุด ถ้วยเตี้ย บรรทม ประสูติ มะละกอ ฯลฯ

ดำที่งกเงี้ยวจางมานี้ มีดำไ่แจกพจางค์ไ่.....

ถูกข้อใด ไม่มีตัวใดแยกพยางค์ได้

ข้อใดเป็นคำมูลหลายพยางค์ (ตอบได้มากกว่า / คำตอบ)

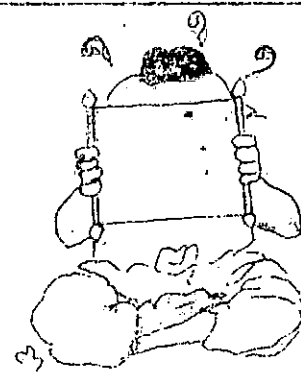
- ก. อุแว่ว
- ข. ลูกเลื้อ
- ค. จะละเม็ด
- ง. มะกอก
- จ. รถไฟ

เก่งมาก ข้อที่ร้องตอบคือ ข้อ ก...ด...และ ข.

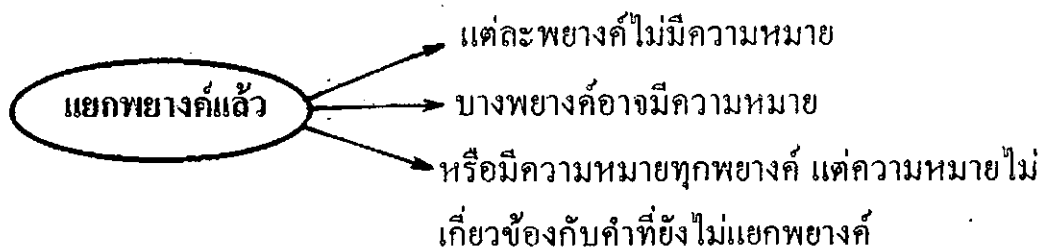
เรื่องคำมูล ไม่จากใช้ไหมคะ เรามาร่วมกันสรุปดีกว่าค่ะ

1. คำมูลพยางค์เดียว คือ คำมูลที่มี.....
2. คำมูลหลายพยางค์ คือ คำมูลที่มีตั้งแต่.....
3. คำมูลอาจเป็นคำไทยแท้ หรือ.....

บ้างจริงๆ ตอบว่า 1. พยางค์เดี่ยว 2. สองพยางค์ขึ้นไป
3. คำที่มาจากภาษาอื่นก็ได้

เรามีวิธีสังเกต คำมูลหลายพยางค์ คือ

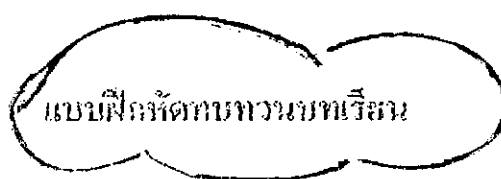

ดังนั้น คำมูลหลายพยางค์จึงแยกพยางค์ไม่ได้

ถ้านักเรียนไม่เข้าใจตรงไหน ก็ขอให้ย้อนไปศึกษารายละเอียดอีกครั้ง
ก่อนนะ: อย่าปล่อยให้ผ่านไป จะทำให้เข้าใจผิดได้นะ: จะบอกให้

เข้าใจแล้วไปทำแบบฝึกหัดทบทวนกัน

1. ให้นักเรียนขีดเส้นใต้ "คำ" ในข้อต่อไปนี้

1. ตาง จาง วาง ยาง ตาง
2. ตื้อ บื้อ อื้อ รื้อ กื้อ
3. ฮั่น หั่น ถั่น วัน ย่น
4. ไข่ ไข่ ไข่ ไข่ ไข่
5. กึก มีก ลึก ปึก จึก

2. ข้อความต่อไปนี้มีลัทธิใด

1. เจ้าพลายงามตามทางไปกลางทุ่ง
2. เขม้นมุงเขาเงินดินสะอื้น
3. ออกหลังบ้านศาลตะกุ่มเป็นพุ่มพุ่ม
4. ร่มรื่นรุ่งเรืองเคียงตะเคียน
5. ต้นกลางกร่างกระทุ่มชะอุ่มออก

3. จิตสันได้ค้นพบหลายทฤษฎีในข้อต่อไปนี้

1. เมื่อนำมะลิไปร้อยมาลัย
2. ปิงปองเป็นกีฬาที่ฉันชอบ
3. เด็กกระโดดอยู่บนชิงช้า
4. ตะกรรตียนแบบมาจากชีวิตจริง
5. ผลไม้ในตะกร้าหั่นกระจัดกระจาย

4. จิตสันได้ค้นพบ

เตาไฟ ยมบาล เต็มจนอน ผงซักฟอก วิชาท กระดาษ
บรรทัด ของขวัญ ห้องนอน สนาม

เฉลย ข้อ 1

1. คาง จาง วาง	2. ตั๊ต บั๊ต รั๊ต
3. หั่น วัน ย่น	4. ไล้ ไร่ ไซ้
5. กั๊ก ลั๊ก ปัก	

เฉลย ข้อ 2

1. 8 คำ 2. 6 คำ 3. 8 คำ 4. 6 คำ 5. 7 คำ

เฉลย ข้อ 3

1. มะลิ กล้วย 2. ปิงปอง ถั่วงอก 3. กระโดด ขึงผ้า
4. ตะกร ขี้วัว 5. ตะกร้า กระจัดกระจาย

เฉลย ข้อ 4

ยมบาท วิหค กระดาษ บรรทัด สนาม

เก่งมากดะ แล้วยพกันใหม่เนะดะ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจประเมินพันธ

1. อาจารย์พิศศรี กมลเวช

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม

หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีจันทร์

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

5. ดร.บังอร พานทอง

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. อาจารย์พิศศรี กมลเวช
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมย์
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม
หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนั่น มีจันทร์
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมโชติกุล
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
6. รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณีย์ ลิกขานันท์
ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
7. อาจารย์จรรยา ชาติกานนท์
อาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
8. อาจารย์วาริ ไตรเพิ่ม
อาจารย์ 3 ระดับ 8 หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ
9. อาจารย์รัตวี ยลปรารมย์
หัวหน้าภาควิชาสามัญ วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ
10. อาจารย์อรรจน์ จันทมาลา
หัวหน้าหมวดวิชาการศึกษา (เทคโนโลยีทางการสอน) วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพฯ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางรัชดา ชำครุธ
เกิดวันที่	12 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2501
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลราชวิถี กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	25/29 หมู่ 1 ถนนพุทธมณฑลสาย 2 แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยนาฏศิลป์ ถนนราชินี เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 5
ประวัติการศึกษา	
ปี พ.ศ.2516	มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) โรงเรียนสุนทรนาฏวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
ปี พ.ศ.2521	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิทยาลัยครูธนบุรี
ปี พ.ศ.2524	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ปี พ.ศ.2539	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร